

Nieuws/5

Achtergrond/8

Achtergrond/18

10 juni 2004 / jaargang 46

Cursor/35

- /3 Semestersysteem
- /4 TU/e'ers in finale New Venture
- /5 Annette Nijs treedt alsnog af
- /6 TU/e deelt in trots op Dommel
- /7 Een duik in het diepe met Hajraa
- /13 English page
- /15 Universiteitsberichten

Informatie- en opinieblad van de Technische Universiteit Eindhoven. Redactie telefoon 040-2472961 fax 040-2456033 e-mail cursor@tue.nl

Huisvestingsplan eind 2004 gereed

De Dienst Huisvesting werkt het komend halfjaar aan de ontwikkeling van een strategisch huisvestingsplan, dat als basis dient voor het langetermijnplan 'Campus 2020'. De aanbevelingen en conclusies uit de analyse van het oude Masterplan worden daarbij meegenomen.

Met een gedegen voorbereidingsfase, die uiteindelijk moet leiden tot een nieuw huisvestingsplan voor de komende tien à vijftien jaar, wil de TU/e voorkomen dat men weer vervalt in de fouten die bij de uitvoering van het oude Masterplan zijn gemaakt. De conclusies over dat plan waren duidelijk: er was te weinig sturing en flexibiliteit en er bestond nauwelijks enig bestuurlijk inzicht in de voortgang van de projecten. Nu streeft het College van Bestuur naar een duidelijke strategische onderbouwing van het huisvestingsplan, voordat men definitief beslist welke projecten de komende jaren aangepakt worden.

Piet van Happen, hoofd van de Dienst Huisvesting, kan zich goed voorstellen dat TU/e-medewerkers ongeduldig worden als het gaat over duidelijkheid omtrent hun toekomstige huisvesting. "Toch doe ik op dit moment geen enkele toezegging en wordt slechts het hoogstnoodzakelijke aan de gebouwen uitgevoerd. Alleen die zaken die direct te maken hebben met de veiligheid van de

gebruiker", zegt Van Happen. "De technische en functionele status van onze gebouwen hebben we goed in kaart. Ook weten we welke investeringen we moeten doen om de gebouwen in de lucht te houden. De grote vraag is nu: 'welke kant willen we op?'. In december hopen we een goed onderbouwd plan van aanpak te kunnen presenteren, dat als basis dient voor het huisvestingsplan 'Campus 2020'. Over welke projecten er wel en niet uitgevoerd gaan worden, beslist het CvB."

Expertise

Voor externe expertise heeft de TU/e de hulp ingeroepen van ir. Jan Willem Buysier, die onder meer bij Philips veel ervaring heeft opgedaan met strategische huisvestingsplannen. Buysier: "We onderzoeken eerst wat alle betrokken partijen precies willen op de langere termijn. Daarbij gaat het om het CvB als eigenaar, de faculteiten als gebruiker en de Dienst Huisvesting als beheerder. Ook kijken we naar externe factoren, zoals afspraken met de gemeente, regelgeving en de verdere ontwikkelingen in het kader van het Sectorplan. Op grond daarvan komen we tot een set van strategische uitgangspunten. Via het opstellen van een globaal programma van eisen en het ontwikkelen van planvarianten komen we eind 2004 uit bij een plan van aanpak voor het projectenprogramma. Daar kan het CvB dan mee aan de slag". / ●

(Advertentie)

Geïnteresseerd in een carrière bij Shell? Kijk voor meer informatie op pagina 12

Feesten, sjoelen, zonnen en biechten

Gelukkig had het de dagen ervoor al flink geregend. "We wisten eigenlijk wel dat het mooi weer zou gaan worden", aldus Bart Hoes van Virus. En mooi weer wérd het afgelopen zondag, tijdens de twaalfde editie van het cultureel festival. Zo'n zesduizend festivalgangers genoten op het zonovergoten TU/e-terrein van een mix van muziek, dans, theater, film, kunst en literatuur. Onder andere de Eindhovense formatie Peter Pan Speedrock, die op Virus een thuiswedstrijd speelde, trok veel publiek. Wie het beu was om alleen toe te kijken en te luisteren, kon op allerlei manieren wat actiever bezig zijn. Zo kon er

worden gebiecht in de Confession Car (die momenteel overigens 't.e.a.b.' te koop staat bij het Hoofdgebouw), kon er worden gesjoeld met grammofonplaatjes en konden bezoekers zich laten verbluffen door goochelaar Edward. Ook de dame op de foto raakte goedaardig geïnfecteerd door Virus en waagde zich aan een kortstondig maar swingend staaltje teamwork met een Afrikaanse Intoredanser.

Zie ook de pagina's 10 en 11 in deze Cursor. Nog meer foto's van Virus zijn te vinden op www.tue.nl/cursor. Foto: Bart van Overbeeke

Nieuwe bacheloropleiding faculteit TM

Health Care Technology Management, dat is de naam van de nieuwe bacheloropleiding die de faculteit Technologie Management (TM) wil opzetten. Daartoe houdt het faculteitsbestuur vandaag, donderdag 10 juni, een 'heidag'.

"We bespreken die dag een notitie waarin de hoofdlijnen van een nieuwe opleiding staan", zegt dr. Harrie van Tuijl van TM. "We gaan inventariseren wat de toegevoegde waarde zou zijn van een dergelijke opleiding boven bestaande studies, of er genoeg

belangstelling is van zowel scholieren als van de markt en of we genoeg expertise in huis hebben. De vraag is of we het schip de haven in kunnen krijgen, want je wilt op den duur ook een masteropleiding aanbieden." De nieuwe studie zou

volgens het meest optimistische scenario in september 2005 van start gaan. Van Tuijl wil niet ingaan op inhoudelijke kwesties. "Daarvoor is het nog veel te prematuur. Het is nog niet zeker dat het allemaal doorgaat." / ●

Cultuurverenigingen voorlopig nog in Scala

Het College van Bestuur heeft besloten de cultuurverenigingen van de TU/e de komende jaren toch in Scala aan de Kanaalstraat te houden. Een verhuizing naar De Bunker is daarmee van de baan.

"Wat de verenigingen op dit moment het meeste ergert, is dat het weer een voorlopige regeling is", zegt ing. René van Hoek, secretaris van de Stichting Scala, het overkoepelend

orgaan van de cultuurverenigingen Quadrivium, Doppio, Dekate Mousa en Footloose. "In 2000 dreigde al een verhuizing, begin dit jaar was het weer raak en over twee à drie jaar krijgen we waarschijnlijk weer hetzelfde."

Het gebouw aan de Kanaalstraat moet de komende tijd veel aangepast worden om in aanmerking te komen voor een gebruikersvergunning van de gemeente Eindhoven, tevens eigenaar van het

pand. Van Hoek: "Een aantal deuren moet omgedraaid worden zodat ze naar buiten draaien in plaats van naar binnen. In de gang moeten raampartijen worden voorzien van ander glas. Gordijnen en banken dienen we te impregneren".

Verzakken

"Waarschijnlijk moet ook de complete bar met toebehoren vervangen worden. Dit om te kunnen voldoen aan de regelgeving

van de HACCP (daarbij worden alle handelingen binnen een gebouw nagelopen die mogelijke risico's kunnen opleveren voor de gezondheid van de consument -red.). Buiten moeten verrotte kozijnen vervangen worden en de lift is nog goedgekeurd tot juli 2005, maar met veel kanttekeningen erbij. Ook een groot probleem is dat het gebouw gedeeltelijk aan het verzakken is", aldus Van Hoek. / ●

David Ernst

“Ik heb een perverse drang naar eerlijkheid”

Lennart Wesel
Illustratie: David Ernst
Het kleurtje van David Ernst, medewerker van Studium Generale en columnist/illustrator bij Cursor, komt niet van de zonnebank. Zijn vader is geboren op Atjeh, zijn moeder was Nederlandse. “Het beste van twee culturen”, zegt Ernst. Dat hij niet zo wit was als de meeste kinderen op school, merkte hij eigenlijk pas toen de woorden van Chuck D., de militante voorman van rapgroep Public Enemy, zijn trommelvliezen overrompelden. Het was liefde op het eerste gehoor en het bleef niet bij een vluggertje. In 1996 analyseerde hij de teksten van zo'n zevenhonderd rapnummers voor zijn afstudeerscriptie Communicatiewetenschappen in Nijmegen. Boven zijn bureau bij SG hangt nog altijd een poster van Public Enemy.

Binnen de TU/e is Ernst wellicht het bekendst vanwege zijn columns in Cursor, waarin hij ongehinderd door schaamte over zijn privé-leven verhaalt. Wie het nog niet heeft gelezen: Het Is Uit. De wond die zijn spaakgelopen relatie heeft geslagen, is nog vers, bekend Ernst. “Ik ben aangeslagen ja. Ik stort me clichématig op mijn werk en projecten, maar het opstaan valt me zwaar. Mijn appartement in Den Bosch heb ik opgezegd en ik woon nu tijdelijk bij mijn ouders. Ik heb gelukkig altijd veel vrijheid gekregen van hen. Ben altijd open geweest over blowen, snuiven en spuiten - graffiti bedoel ik. Het gaat op zich wel thuis, maar ik overweeg om te verhuizen. Ik ben uiteindelijk naar Eindhoven gekomen omdat mijn vriendin er woonde en hier Techniek en Maatschappij studeerde en ik natuurlijk hier werk. Maar we werden allebei gek van deze stad. Ik ben

nogal gesteld op esthetiek en het is hier echt ‘motherfucking ugly’. Den Bosch is eigenlijk beter, maar daar is het weer zo saai. Het liefste zou ik in Amsterdam willen wonen of in New York, waar mijn broertje probeert een modellen carrière van de grond te krijgen.”

“Bij Studium Generale ben je als het ware een makelaar tussen studenten en de wetenschap en cultuur. Je probeert de horizon van studenten te verbreden, ze verder te laten kijken. Dat ze daar lang niet altijd tijd voor hebben, kan ik wel begrijpen. Ze hebben het druk met studiepunten verzamelen. Aan de andere kant; er wordt hier wel echte wetenschap bedreven met harde cijfers, daar heb ik toch bewondering voor. Eén van de fijnste dingen van mijn werk vind ik de omgang met studenten. Ik wil weten wat hen bezighoudt, hoe gaat het met hun

relaties, hun liefdesleven.”

“In het begin schreef ik ook wel columns over de wereldpolitiek, maar uiteindelijk besefte ik dat het gaat om emoties en dan vooral de liefde, dat is het belangrijkste. Ik zou me hypocriet voelen als ik er niet over zou schrijven. Ik heb ook geen zin om me te verbergen achter een masker; ik heb een perverse drang naar eerlijkheid. Als mensen vragen hoe het met me gaat en het is kut, dan zeg ik dat ook. Maar de meesten horen het niet eens. Ik vraag zelf altijd door, ook als iemand zegt dat het goed gaat. Hoezo dan?”

“Zelf creëren vind ik het mooiste. Ik ben al tijden veel bezig met samplen; van deep house, hip hop tot Edith Piaff; eigenlijk alles als er maar een stem in zit en geen gitaren, daar heb ik een hekel aan. Ik kan me op zich bijvoorbeeld heel goed vinden in de teksten van Andre Hazes en Marco Borsato, alleen:

die muziek sucks. Daarom probeer ik een crossover te maken tussen hiphop en het levenslied: de levensbeat. Het is de bedoeling dat ik binnenkort wat demo's de deur uit ga doen.” Schrijven, tekenen, muziek maken; Ernst is niet iemand die zijn talenten concentreert. “Klopt, mijn vrienden zeggen wel eens dat ik met teveel dingen tegelijkertijd bezig ben. Misschien hebben ze gelijk, maar ik weet niet waar ik het beste in ben. Tekenen vind ik het leukste en dat doe ik ook al heel lang. Schrijven heb ik later ontdekt, maar ik denk wel dat daar mijn grootste talent ligt. Ik krijg er tenminste bijna nooit negatieve kritiek op. Mijn eerste prioriteit is nu om op natuurlijke wijze het hart van mijn ex te heroveren. Exhibitionistische romantische naïeveling die ik ben.”/●

Cursor/Colofon

© 2004. Auteursrechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden gereproduceerd zonder voorafgaande toestemming van de hoofdredacteur. De redactie behoudt zich het recht voor om aangeboden artikelen te wijzigen.

Redactie Han Konings (hoofdredacteur), Brigit Span (eindredacteur), Ilse van den Dool (stagiaire), Chantal Louwers, Monique van de Ven, Lennart Wesel **Aan dit nummer werkten verder mee** Jeannette Bos, Chris van de Graaf, Martine Greijmans, Rik Kuiper, Ruben Libgott, Benjamin Ruijsenaars, Enith Vlooswijk, Paul Weehuizen **Foto's** Bart van Overbeeke **Lay-out** Esther Valk **Redactieraad** drs. Joost van den Brekel, prof.dr.ir. Hans van Duijn (voorzitter), Agnes van Hemert (secretaris), prof.dr.ir. Han Meijer, Jaap Minnema **Basisvormgeving** Koos Staal bno **Druk** Drukkerij E.M. de Jong B.V. Baarle-Nassau **Advertenties** Bureau Van Vliet BV, Passage 13-31, 2024 Zandvoort, tel. 023 - 5714745 **Redactie-adres** TU/e, W-hal 1.25, postbus 513, 5600 MB Eindhoven, tel. 040 - 2472961/2474020, fax 040 - 2456033, e-mail: cursor@tue.nl, www.tue.nl/cursor. Cursor is aangesloten bij het Hoger Onderwijs Persbureau (HOP)

De week van/Eefje

Eefje Rikhof is zesdejaars studente Bouwkunde. Daarnaast is ze student-assistent in een eerstejaars-atelier en zit ze in het bestuur van Quadrivium.

Dinsdag: Na een lang weekend gaan we met 28 eerstejaarsstudenten en vier begeleiders op excursie naar Leuven en Antwerpen. Voor we het centrum van Leuven inlopen, bewonderen we kort de dakconstructie van het station. We arriveren bij een gebouw dat dezelfde functie heeft als Scala in Eindhoven. Na de rondleiding gaan we langs het universiteits-terrein, waarna we weer snel in het prachtige oude centrum zijn. Om 18.00 uur arriveren we in Antwerpen, waar we ook weer het station bewonderen en daarna naar het hostel lopen. We eten met zijn allen en leven ons uit op de kermis.

Woensdag: We zien weer veel architectuur en het allerlaatste gebouw maakt dat we de regen van de hele dag vergeten. Als lunch

Vlaamse friet en dan op naar Eindhoven. Daar aangekomen snel eten en dan richting Scala. We hebben een korte vergadering met de commissie over het Zomerconcert dat op 13 juni wordt gehouden. Na de repetitie worden mijn opvolger en de nieuwe commissie bekendgemaakt en wordt gesproken over alle plannen voor het lustrumjaar van Quadrivium. Ook maken we de afrekening van het project Lord of the Rings and the Dance.

Donderdag: 's Ochtends werk ik mijn mail bij en maak ik het programmaboekje af. 's Middags begeleid ik de eerstejaars.

Vrijdag: 's Ochtends stort ik me op mijn afstudeeronderwerp en heb ik een afspraak met mijn professor. Daarna een vriendin helpen die haar tussencolloquium heeft. 's Middags weer naar de eerstejaars, sporten en met een vriendin eten.

Zaterdag: Opruimen, schoonmaken en

naar de stad. 's Avonds vertrek ik samen met de dirigent naar een concert in Breda. Het is een festival waar het stuk 'Song of the Skyloom' zijn Europese première heeft. Dit stuk willen we volgend jaar tijdens het lustrumconcert van Quadrivium spelen samen met het koor.

Zondag: Lekker uitslapen en rustig ontbijten. Om 13.30 uur neem ik samen met nog wat Quadriviumleden de trein richting Limburg. In Weert spelen we mee met een gelegenheidsorkest en vandaag is de kennismakingsrepetitie. Nog even in het zonnetje op het terras, eten en een rustig avondje op de bank, zodat ik er maandagochtend weer tegenaan kan.

Handtekeningen tegen wijze van invoering semestersysteem

Zo'n 1079 handtekeningen had studentenfractie PF ingezameld om rector prof.dr. Rutger van Santen in te laten zien dat de manier waarop het nieuwe semester-systeem wordt ingevoerd voor onoverkomelijke problemen zorgt. Het College van Bestuur zegt toe om nogmaals om de tafel te gaan zitten met de studentenfractie.

De PF krijgt een herkansing om haar alternatieve plan voor de invoering van de semesters onder de aandacht te brengen van de projectgroep die zich bezighoudt met dit onderwerp. Tijdens eerdere vergaderingen heeft de PF haar rooster onder de aandacht gebracht bij het College van Bestuur, maar kreeg toen nul op het rekest. "Wij hebben het idee dat ons voorstel zonder inhoudelijke tegenargumenten van tafel is geveegd en daarom zijn we boos. Dat zou u toch ook zijn?", vroeg PF-fractievoorzitter Johan Mentink Van Santen bij het overhandigen van de handtekeningen. Maar de reto-

riek was niet aan de rector besteed: "Ik ben wel gewend aan dat soort discussies".

De PF voorziet grote problemen bij de invoering van het semestersysteem. De partij voorziet niet minder dan een ramp omdat tentamens en colleges door elkaar lopen en voorspelt problemen voor studenten die keuzevakken volgen bij meerdere faculteiten, studenten die bestuurswerk doen en de roostermakers van de TU/e. Mentink: "Onze cijfers onderstrepen dat er een uniforme agenda moet komen die dan ineens wordt ingevoerd". Van Santen complimenteerde de PF voor de professionele wijze waarop zij de belangen van de studenten behartigt, maar vindt: "Dit is geen probleem, maar een bezorgdheid". Tijdens het verzamelen van de handtekeningen moesten eerst veel studenten worden bijgepraat. Want niet iedereen staat er bij stil dat alle faculteiten vanaf 1 september 2004 de vrijheid krijgen om over te stappen op een semester-systeem, dat beter aansluit

bij universiteiten uit het steeds belangrijker wordende buitenland. Dát het nieuwe systeem er moet komen, staat vast voor de PF. De partij pleit echter voor een universiteitsbrede invoering van de semesters, en niet de gefaseerde overgang die faculteiten de vrijheid geeft om tot 2007 aan de overgang te werken, zoals de bedoeling is in de huidige plannen

Regeling

Desalniettemin zegt Van Santen zich in voor komende gevallen in te zetten voor de studenten. "Voor die drie of vier studenten zullen we een regeling treffen." Maar volgens de PF gaat het om veel substantiëler aantallen en zullen honderden studenten de dupe worden van het nieuwe rooster. De door het CvB beloofde coulance zegt de PF niet veel. Mentink: "Als ze coulant willen zijn, nemen ze ons alternatief over. Zo voorkom je dat je drie jaar lang symptoombestrijding moet toepassen, want dit gerommel heb je volgend jaar en het jaar daarna weer"./•

TWAIO's komen in dienst van TU/e

De TU/e wil tweejarige assistenten in opleiding (TWAIO's) in dienst nemen op het salaris-niveau dat tot voor kort gold voor zowel AIO's als TWAIO's. Gelijkschakeling met vierjarige AIO's, die de komende drie jaar doorgroeien naar schaal 10, is volgens het College van Bestuur geen haalbare kaart.

Het College van Bestuur had beloofd om drie maanden voor de start van het nieuwe collegejaar duidelijkheid te verschaffen over de toekomstige positie van TWAIO's. In de universiteitsraadvergadering van maandag 7 juni maakte CvB-voorzitter ing. Amandus Lundqvist bekend dat een beurzenstelsel voor TWAIO's niet langer aan de orde is. De U-raad had al gewaarschuwd dat zo'n stelsel de doodsteek zou betekenen voor de acht ontwerpersopleidingen van het Stan Ackermans Instituut. Volgens Lundqvist kan een bursaal stelsel ook niet rekenen op medewerking van de fiscus, die de vergoeding waarschijnlijk te hoog zou vinden.

De TU/e is nu van zins de TWAIO's, die tegenwoordig technologisch ontwerper in opleiding genoemd worden, aan te nemen als een 'speciaal soort werknemer', op hun huidige inkomensniveau, met een jaarlijkse indexering. Volgens Lundqvist staat dit ongeveer gelijk aan inschaling in salarisschaal 8. De regeling moet op 1 september ingaan.

Met de vierjarige AIO's is vorig jaar afgesproken dat ze de komende drie jaar stapsgewijs doorgroeien naar schaal 10. Zo'n inschaling zou in het geval van de TWAIO's het failliet van de ontwerpersopleidingen betekenen, aldus de CvB-voorzitter.

De TWAIO's behouden alle rechten die zijn vastgelegd in de cao, zoals bijvoorbeeld het recht op wachtgeld. Om ze als werknemer te kunnen plaatsen binnen de organisatie is het de bedoeling om er voor de drie TU's een speciale regeling voor op te stellen. Lundqvist gaat op korte termijn met Delft en Twente om tafel om de nieuwe regeling te bespreken. /•

In 't kort

Overleg TU/e met OC&W afgeblazen

Het voor maandag 14 juni geplande overleg tussen het College van Bestuur van de TU/e en de woensdag afgetreden staatssecretaris Annette Nijs van Onderwijs gaat niet door. Het CvB heeft het ministerie laten weten geen prijs te stellen op een overleg met enkel beleidsambtenaren van OC&W. In eerste instantie zou ook onderwijsminister Maria van der Hoeven deel uitmaken van de delegatie, maar zij liet al eerder weten verhinderd te zijn en op een later tijdstip de TU/e te bezoeken.

Mailservers naar Exchange 2000

De upgrade van het mailserverpark van de TU/e is de oorzaak van traagheid die sommige gebruikers ervaren tijdens het mailen. De servers gaan van Exchange 5.5 naar Exchange 2000. Nog niet alle gebruikers zijn overgezet; de wijziging is afgerond per 15 juni. Dan zal ook de webmail-applicatie vervangen zijn door een versie van Exchange 2000.

Drie dagen feest na eindexamens

Je laatste eindexamens net gehad, een weekendje tijd om uit te rusten gevolgd door drie dagen gezelligheid in de stad waar je in september aan een nieuwe studie begint. Dat is het programma van zo'n honderd scholieren die deze week aan de SPESS-week (Stichting Promotie Eindhoven Studenten Stad) meedoen. De SPESS-week wordt jaarlijks door de drie Eindhovense gezelligheidsverenigingen (Demos, ESC en SSRE) georganiseerd voor aankomende TU/e-

studenten die tijdens dit evenement kennismaken met het studentenleven in Eindhoven. "Ik heb zelf twee jaar geleden aan de SPESS-week meegedaan en dat beviel prima", vertelt Jonas Grütters, die deel uitmaakt van de organiserende commissie. "Ik heb door de kleinschaligheid en intensiteit van de SPESS een goed beeld gekregen van de drie studentenverenigingen en kon tijdens de Intro makkelijker bepalen of ik al dan niet lid wilde worden van een vereniging."

De toekomstige TU/e-studenten maakten deze week kennis met studenten-sport, eten in een studentenhuis, een cantus en feesten op de muziek van studentenbands. Vandaag, donderdag 10 juni, snakken de scholieren waarschijnlijk naar een katerontbijt en wordt op het Bunkerterrein aan de kant van de voormalige Mensa een paintball-parcours uitgezet.

Foto: Bart van Overbeeke

Ach en Wee

Vijf plannen TU/e'ers in finale New Venture

Onder de twintig kanshebbers voor een prijs van 25.000 euro in ondernemingsplanwedstrijd New Venture bevinden zich maar liefst vijf TU/e-plannen. Op donderdag 24 juni worden de prijswinnaars bekendgemaakt.

In totaal honderddertig plannen werden ingediend voor de eindronde van New Venture. De TU/e is flink vertegenwoordigd met vijf inzendingen in de top twintig van potentiële winnaars. De Universiteit Twente stuurde één plan in, de TU Delft twee. De drie beste plannen worden ieder beloofd met 25.000 euro.

Bedrijfskundestudent Koert Joosten diende een plan in voor een drinkwaterinstallatie voor afgelegen gebieden waar alleen zilt of brak water aanwezig is. Met behulp van zonne-energie wordt van dit water drinkwater gemaakt met een hoger rendement dan tot nu toe gebruikelijk is.

Bart Kranz studeerde in april dit jaar af bij Technische Bedrijfskunde en maakt nu onderdeel uit van het TU/e-hightech starterprogramma waar een spin-off onderneming wordt gevormd die is gebaseerd op een door de TU/e ontwikkelde technologie. In dit

geval betreft het een nieuw composiet materiaal met heel goede materiaaleigenschappen, dat gemakkelijk te vormen is en ook volledig recyclebaar is. Met dit materiaal en deze technologie van de TU/e wordt een zelfstandige onderneming gevormd die afnemers kan voorzien van producten van dit nieuwe composiet materiaal.

Q-Cup

Q-Cup is het idee van Elektrostudent Richard Duijn. Het gaat om een nieuw concept voor het nuttigen van thee, koffie, chocomel en soep. Na het toevoegen van water aan dit bekertje lost de bodem op. Hierin is een substantie verwerkt voor de gewenste drank. Deze vermengt zich met het water en kan, na een korte wachttijd, genuttigd worden.

Scheikundestudenten Thomas Hermans en Mark Kleemans hebben het plan voor MicroReac ingediend bij New Venture. Dit is een spin-off bedrijf van de TU/e, gespecialiseerd in het exploiteren van microreactoren. In deze reactoren kan een selectieve hydrogenering plaatsvinden, wat zorgt voor minder afvalstoffen en zuivere producten, waardoor de

scheiding van componenten achteraf niet meer nodig is.

Studenten Bedrijfskunde Philippe Schmedding en Maurits van 't Land dienden Heat Power in; een nieuw type gecombineerde stoom- en gasturbine systemen (STEG). De huidige STEG's hebben een relatief lange opstarttijd en kunnen nauwelijks flexibel opereren op snel wisselende toerentallen. Hierdoor zijn de STEG's niet toepasbaar voor industriële toepassingen zoals aandrijving van pompen, compressoren of scheepsschroeven. Door de STEG-componenten op een andere manier te koppelen, wordt dit wel mogelijk. Bovendien worden het brandstofverbruik en de CO₂-uitstoot met vijftien tot 25 procent verminderd.

De TU/e heeft zoveel inzendingen voor New Venture door de inspanningen van prof.dr. Leo Verhoef, hoogleraar ondernemerschap in het midden- en kleinbedrijf, die onder meer het vak 'Ondernemerschap' geeft. Hierin leren studenten hoe ze een ondernemingsplan schrijven en een eigen bedrijf kunnen starten./ •

Kijk voor meer informatie op www.newventure.nl.

VSNU hoeft niet opnieuw te onderhandelen over vervolguutkeringen

Universiteiten hoeven geen vervolguutkering ww meer te betalen omdat er geen bestaansgrond meer is voor deze uitkering. Dat heeft de Geschillencommissie CAO Nederlandse Universiteiten bepaald. Abvakabo-FNV beraadt zich op juridische stappen.

De geschillencommissie vindt dat het overleg tussen bonden en universiteiten voldoende open en reëel is geweest. Onderhandelaar Arno Lammeretz van Abvakabo-FNV is het daar niet mee eens. "Wij vinden dat er niet op serieuze manier over is gesproken en beraden ons daarom op een kort geding. In ieder geval hebben we de onderhandelingen met de universiteiten opgeschort."

Vorig jaar heeft het kabinet de vervolguutkering van de werk-

loosheidswet afgeschaft. Dat was een tijdelijke vervolguutkering op bijstandsniveau na afloop van de ww. Die vervolguutkering werd door de VSNU 'bovenwettelijk' aangevuld tot zeventig procent van het laatstverdiende loon. Nu het wettelijke deel is vervallen, willen de universiteiten ongeveer zestig procent bezuinigen op de eigen bovenwettelijke aanvulling.

De vakbonden vinden het al een ramp dat de vervolguutkering is weggevoerd. Daarnaast ook de aanvulling van de universiteiten goeddeels laten wegvallen, kan echt niet, menen zij. Onlangs zei Lammeretz nog dat de universiteiten 'de hen opgelegde bezuinigingen afwentelen over de ruggen van de werknemers'. Een onderhandelaar van de VSNU noemde dat toen 'stemmingmakerij'. (HOP)/ •

En ik vind...

We zijn weer thuis

De TU/e heeft besloten haar restauratieve voorzieningen middels een enquête te laten onderzoeken. Ik vrees dat er geen enquête gewassen is tegen de vette hap van Sodexho.

Eenzame laboratoriumratten krijgen de vette hap misschien door de keel, maar de dynamische onderzoeker die zijn wetenschap in binnen- en buitenland slijt, weet wel beter. In Maastricht zat ik op de Tongersestraat, met gemiddeld zo'n drie Michelinsterren binnen handbereik. Eens slaagde ik erin om ten tijde van een stroomstoring die de halve stad platlegde, inclusief het restaurant waar ik gereserveerd had, tóch een gezelschap van zo'n vijftig personen onder te brengen voor een uitstekend diner. In Oslo daarentegen dineer ik met de studenten. Voor zo'n NOK 65 (pakweg acht euro) heb je er de keuze uit halaal, vegetarisch, een burger of moeders pot. In Pisa of Florence schuif je 's middags aan -jawel, in de universiteitskantine voor een keuze uit drie antipasti, drie primi, drie secondi, en vijf salades. Pas tegen de tijd dat je de wijn kiest -die staat altijd uitgekiend pas aan het einde van de lange reeks vitrines met voedsel-realiseer je je dat het dienblad dat je in het begin oppikte toch eigenlijk helemaal niet zo groot is als je dacht. En vorige week was ik weer terug in Eindhoven. Na een paar slappe broodjes van Sodexho (toch nog 3,15 euro) als lunch, mocht ik weer aan de bak voor de avondcolleges. Ik had dus weer eens de gelegenheid de geneugten van onze University Club te smaken. De hele week al keek ik uit naar die sfeervolle

omgeving in de bruine bouwkeet onder het beton, waar de obers water uit flesjes van 33 cl schenken. U weet wel, de ambiance waarin verzonnen wordt dat je tue met van die hoofdletters en een schuin

streepje schrijft. Ik belde 's middags om 13.00 uur om een reservering te maken voor die avond. Uit de toon van de ober, die na lang overgaan van de telefoon toch maar besloten had op te nemen, sprak de tegenzin. Hoe laat, met hoeveel personen, het interesseerde hem niet. Vanavond was het vol, en vol is vol. En ineens herinnerde ik me dat me dat vorig jaar ook al twee van de vijf keer was overkomen.

Uiteindelijk besloot ik dat de drukte van de wetenschap me niet permitteerde om de reis naar de andere kant van het station te ondernemen, en te gaan voor een gevulde koek uit de automaat in het Auditorium. Helaas was de Mars die mijn voorganger tapte in het verkeerde gleufje terechtgekomen. Terwijl ik geïnteresseerd het geblokkeerde mechaniek bestudeerde, kwam een collega me vrolijk vertellen dat hij zojuist in een halflege University Club goed gedineerd had. Hij had twee dagen van tevoren al gereserveerd. De kangoeroe-biefstuk lag hem wel wat zwaar op de maag. In de pauze van het college droomde ik weg naar verre landen en universiteiten. Waar de bestuurders hun (avond)studenten en docenten wél op waarde weten te schatten, en beseffen dat academische vorming ook gaat over leven op een campus.

Prof.dr. Bart Verspagen, faculteit Technologie Management

Afscheid om van te smullen

De picknick van studievereniging Van der Waals werd vorige week last-minute nog naar binnen verplaatst vanwege het twijfelachtige weer, maar de laatste dagen is er geen twijfel meer mogelijk: de zomer staat voor de deur! En dus kwamen op veel plaatsen de barbecues naar buiten. Zo ook bij de faculteit Bouwkunde, die daarmee letterlijk en figuurlijk haar medewerkster Angelique Verhoef in het zonnetje zette. Verhoef beleefde op dinsdag 8 juni haar laatste dag als secretaresse van de unit Architectural Design and Engineering (bestaand uit de capaciteitsgroepen Architectuur en Bouwtechniek). Maandag 14 juni gaat ze aan de slag bij het bureau AMSO van de universiteit. In een standaard afscheidsreceptie

had Verhoef niet zo'n trek. Haar collega's stalden in plaats daarvan op het grasveld tussen Vertigo en het Auditorium alle picknick- en

barbecuebenodigdheden uit en trakteerden de circa vijftig gasten op een openluchtmenu. Foto: Bart van Overbeeke

Stack haalde sites verenigingen uit de lucht

Meer dan veertig Eindhovense studentenverenigingen waren vorige week woensdag niet meer via het web bereikbaar. Hun websites waren door computervereniging Stack uit de lucht gehaald na herhaalde herinneringen aan de betaling die zij Stack nog verschuldigd waren. Wynke Stulemeijer, voorzitter van Stack: "De sites van de verenigingen die daarna aan hun verplichtingen hebben voldaan, zijn weer online. Van verenigingen waar wij tot nu toe niks van gehoord hebben, blijven de websites nog uit de lucht tot ze betaald hebben".

"Een heleboel verenigingen hebben een website die gehost wordt op www.stud.tue.nl en die door Stack wordt beheerd. Deze verenigingen betalen hiervoor

normaal gesproken in het begin van het academisch jaar een vergoeding", vertelt Stulemeijer. "In het begin van het jaar zijn de verenigingen hier per e-mail aan herinnerd en ongeveer een maand geleden is naar iedereen die nog niet betaald had een brief uitgegaan. Hierin werd nogmaals verzocht het bedrag te voldoen, met de mededeling dat als we niets van hen zouden horen de websites op 1 juni offline gezet zouden worden." Een aantal verenigingen heeft hierop gereageerd, maar een heleboel andere verenigingen hadden tot 1 juni niks van zich laten horen. "Omdat een maand ons voldoende tijd leek om te reageren, hebben we van deze verenigingen vorige week woensdag, na nog een waarschuwing per e-mail gegeven te hebben, de

websites offline gezet." Dat was reden genoeg voor de verenigingen om massaal te reageren en het geld te betalen. Zij lieten in veel gevallen weten geen brieven en e-mails gehad te hebben. "Van een aantal verenigingen is inmiddels gebleken dat het adres dat wij van hen hadden, sterk verouderd was of dat zij hun Stack e-mailadres niet of niet vaak lezen waardoor ook de e-mail waarschuwingen aan hen voorbij zijn gegaan. Wat er gebeurd is met de brieven die naar verenigingen in het sportcentrum zijn gestuurd, is ons niet helemaal duidelijk." Stack heeft verenigingen gevraagd huidige adresgegevens en toekomstige wijzigingen door te geven, zodat dit soort acties in de toekomst voorkomen kan worden./ •

Reacties of commentaar?
Mail naar Cursor@tue.nl

Annette Nijs treedt alsnog af

Een dag na het spoed-debat over haar interview in Nieuwe Revu is staatssecretaris drs. Annette Nijs van Onderwijs alsnog afgetreden. Ze zei geen ruimte meer te zien om haar beleid uit te oefenen. De bewindsvrouw was op het matje geroepen vanwege uitspraken over haar slechte relatie met Onderwijsminister Maria van der Hoeven. Tweede-Kamerlid Clemens Cornielje (VVD) wordt genoemd als opvolger van Nijs. Ten tijde van de formatie van het kabinet Balkenende II was hij de voornaamste kandidaat voor de post; toch koos de VVD toen opnieuw voor Nijs.

Dinsdag vocht Nijs nog voor haar politieke leven, maar erg overtuigend was dat verweer niet. Nijs had zich de woede van Van der Hoeven op de hals gehaald omdat zij haar baas had beticht van politieke spelletjes en verdeel- en heerstactieken. Naar eigen zeggen had Nijs met het gesprek willen aantonen dat de werkwijze met de minister goed is. "In het beeld dat in het interview wordt geschetst herken ik me niet en daar distantieer ik me van", aldus Nijs, die toegaf dat haar interview onverstandig en onhandig was.

Van der Hoeven gaf in de Tweede Kamer toe boos te zijn geweest op Nijs, maar voegde daar aan toe dat zij nog vertrouwen had in de staatssecretaris. Overigens ontkende Van der Hoeven

dat ze premier Balkenende naar aanleiding van het Revu-interview om het ontslag van Nijs heeft gevraagd. Van der Hoeven verklaarde dat de werkwijze tussen haar en Nijs weer goed is. Voor haar kwam het ontslag dan ook als 'een donderslag bij heldere hemel'.

De werkwijze tussen de bewindsvrouw was in Den Haag regelmatig aanleiding voor discussie. Nijs liep namelijk al averij op tijdens Balkenende-I, toen zij haar plan om tweede en derde studies niet langer te bekostigen door toedoen van Van der Hoeven in de prullenmand zag belanden. Nijs overleefde het daaropvolgende debat met de Tweede Kamer, maar dat was deels te danken aan het feit dat het kabinet toen al gevallen was.

Motie

De oppositie diende dinsdag geen motie van wantrouwen in, maar beperkte zich tot een motie van treurnis. "We sturen mensen weg vanwege verkeerd beleid", verklaarde Femke Halsema, fractievoorzitter van GroenLinks. "Dit is een personeelsconflict." Vandaag zou de motie van treurnis in stemming worden gebracht, maar toen in Den Haag het nieuws doorsijpelde dat Nijs alsnog haar conclusies had getrokken, vroeg Halsema om opheldering. Even over half drie maakte kamervoorzitter Frans Weisglas bekend dat de motie inderdaad niet meer nodig was. (HOP)/●

Dubbele winst voor Nayade

Karin Hendriks van studenten waterpolovereniging Nayade (met nummer 7) haalt uit met de bal tijdens het bekerkampioenschap waterpolo voor de regio Zuid, dat afgelopen zaterdag plaatsvond in zwembad Den Ekkerman in Veldhoven. De dames van het studententeam wonnen met 4-2 van DZT-Deurne tijdens de finalewedstrijd om de

beker in het district Brabant/Limburg. Het is de eerste keer in de geschiedenis van de club dat een damesteam de beker wint. Maar het werd nog mooier: ook Nayade Classics, het herenteam van oud-studenten, wist de beker voor Eindhoven te winnen.

Foto: Bart van Overbeeke

Quick scan meet tevredenheid student

Vorig jaar ging de satisfactiepeiling onder het personeel op de schop. Nu volgt ook het afscheid van de satisfactiepeiling onder de studenten. Het College van Bestuur is ervan overtuigd dat een snelle beperkte steekproef via internet, een zogeheten quick scan, beter werkt.

Sinds 1997 zijn de studenten van de TU/e drie keer uitvoerig ondervraagd over hun welbevinden aan de Eindhovense universiteit. De vroegere collegevoorzitter dr.ir. Henk de Wilt zag de satisfactiepeiling als een ideaal

beleidsinstrument om duidelijk te krijgen wat precies onder de studentenpopulatie leefde. Op basis van die gegevens was dan te bepalen welke zaken extra aandacht nodig hadden.

Het huidige College van Bestuur constateert dat er een zekere enquête-moeheid is ontstaan onder de studenten en wil daarom via een beperkte steekproef onderzoeken hoe studenten een aantal praktische ongeriefeligheden ervaren. Daarbij valt te denken aan de kwaliteit van tentamenruimtes, het gehannes met aparte pasjes voor verschillende kopieermachines en het

laat nakijken van tentamens. Studenten met een bestuursfunctie bij verenigingen en commissies zouden daarvoor ondervraagd kunnen worden. De quick scan moet jaarlijks plaatsvinden en moet gecombineerd worden met uitkomsten van andere evaluaties en enquêtes. Jesper Buijs van de studentenfractie Groep-één vindt het argument van enquête-moeheid niet echt sterk, maar is wel positief gestemd over de quick scan, zo zei hij tijdens de U-raadsvergadering van afgelopen maandag./●

TU/e-hoogleraren tegen selectie aan de poort

'Een beetje kinderachtig' vond discussieleider prof.ir. Jan Westra zijn eigen idee om voor- en tegenstanders van 'selectie aan de poort' over de stoelen van de Senaatszaal te verdelen, maar het gaf wel duidelijkheid. Het overgrote deel van het docenten-corps van de TU/e blikt tegen die selectie, zo bleek dinsdagmiddag tijdens de zogenoemde Academielunch.

De Academielunch is een informele bijeenkomst waarbij hoogleraren en universitair hoofddocenten met elkaar van gedachten wisselen over een onderwerp. Dit keer was dat 'selectie aan de poort'. Prof. Paul Vedder, hoogleraar Pedagogische Wetenschappen en voorzitter van de 'Task Force Kwaliteit en Capaciteit' van de Universiteit Leiden, was uitgenodigd om zijn positieve standpunt ten aanzien van deze selectie toe te lichten.

Namens de Universiteit Utrecht mocht prof.dr. Willem Hendrik Gispens vertellen waarom hij tegen is. De Universiteit Leiden timmert behoorlijk aan de weg als het gaat om de poortselectie en weet zich daarin gesteund door de politiek, die steeds luider roept om meer rendement. "In Nederland worden studenten niet toegelaten op basis van geweldige resultaten, maar vanwege formele minimumeisen", zo steekt Vedder van wal. "We groeien letterlijk de panden uit, mede door een wilde instroom vanuit het hbo." Een harde numerus fixus is geen oplossing om de toestroom te kanaliseren en het rendement op te hogen, meent Vedder. In plaats daarvan moet de Universiteit Leiden zich richten op de 'getalenteerde bovenlaag' van de studenten, die voor een 'intellectuele uitdaging' kiest. "We moeten actief recrutereren op motivatie en talent", aldus Vedder. Hij

ziet meer mogelijkheden dan de media schetsen, al begrijpt hij wel dat de universitaire voorselectie kan botsen met de betamelijkheid. "De universiteit wordt gefinancierd uit publieke gelden en vervolgens ontzeg je bepaalde delen van de bevolking de toegang."

De repliek van Gispens was fel. "Leiden heeft een geweldig imago, maar tijdens de laatste visitatie eindigde ze onderaan de ranglijst. Je moet eerst zorgen dat het onderwijs goed is. Als je curriculum op orde is, kun je verder praten." Gispens is voorstander van een brede, algemene en openbare universiteit. "Een student die eenmaal binnen is, moet je op de goede plaats zetten. Je hebt de verantwoordelijkheid om zo goed mogelijk onderwijs te geven." De Utrechtse rector is erg tevreden met het tutoronderwijs van zijn universiteit, waarbij een tutor een groep van tien tot

twintig studenten onder zijn hoede neemt. "Als dat goed gaat, vliegen de rendementen omhoog." Volgens Gispens is het wvo al een selecteur: "Dat levert ons een cohort van de vijftien procent slimste middelbare scholieren op".

Voor en tegen

Na de lunch verzocht discussieleider Westra de academici die tegen selectie zijn om links te zetelen en de voorstanders rechts. Een overgrote meerderheid, onder wie TU/e-rector prof.dr. Rutger van Santen, koos voor de linkerkant. Onder de vier voorstanders -Paul Vedder inbegrepen- zat prof.dr.ir. Leon Kaufmann van Elektrotechniek. "Ik volg de discussie al dertig jaar. Bij collega's in België heb ik gezien dat ze na afschaffing van de poortselectie het rendement zagen dalen van 95 naar vijftig procent." Dr. Luc Florack (Biomedische Technologie) zat opzette-

lijk aan het gangpad, voor een gematigd positieve opstelling ten opzichte van de selectie: "Ik ben voor selectie aan twee poorten: bij de ingang en bij de uitgang. Je moet bij binnenkomst duidelijk maken wat er verwacht wordt van een student, en dat moet een vrijblijvende poort zijn. Na één jaar volgt dan een harde afrekening". De laatste voorstander, dr.ir. Kees van Overveld (Industrial Design), vindt dat je niet zonder selectie kunt. "Anders mis je iets. Je kunt wel stellen dat het wvo een cohort van vijftien procent der slimsten levert, maar die zijn niet per se geschikt voor alle wetenschappelijke studies. De verschillen tussen de universiteiten zijn groot, sterker nog: de verschillen tussen een faculteit Bouwkunde en Natuurkunde zijn al enorm. Mij lijkt het gemiddelde propedeusecijfer toch het beste middel."/●

In 't kort

TU/e'er vierde bij DSM Awards

Promovendus ir. Pascal Jonkheijm van de faculteit Scheikundige Technologie is vierde geworden bij de DSM Awards. Hij kreeg een geldbedrag van 1.250 euro voor zijn onderzoek naar supra-moleculaire halfgeleider nanodraden. Dit is een uniek stapsgewijs constructieproces om organische halfgeleider componenten te structureren in draden. Deze draden, met een lengte van 150 nanometer en een diameter van zes nanometer, kunnen tussen elektrodes worden geplaatst, zodat transistoren kunnen worden gefabriceerd met zeer kleine afmetingen. Dit kan een goedkoop alternatief vormen voor low-end applicaties zoals smart-tags en chip-cards waarvoor de huidige silicium-technologie wellicht te duur is. Deze prijs is ingesteld door DSM om jonge wetenschappers uit Nederland, België en de Duitse deelstaat Nordrhein-Westfalen te stimuleren tot creatief en grensverleggend onderzoek.

TU/e'er tweede bij afstudeerwedstrijd

Bart Kersten, die aan de TU/e de verkorte opleiding Elektrotechniek volgt, is tweede geworden in de strijd om de Niria Afstudeerprijs 2004. Voor zijn eerdere afstuderen aan de Fontys Hogescholen bedacht hij, samen met een medestudent, een simulator voor rolstoelbesturing, waarmee kan worden bekeken welk systeem het beste bij een patiënt past. De twee ontwikkelden onder meer een robotarm met zogeheten haptische terugkoppeling.

Grote bedrijven tegen belasting op onderzoek

Zes grote bedrijven -Philips, ING, Schiphol, Akzo Nobel, Unilever en Shell- hebben in een brief aan het kabinet een lange reeks suggesties gedaan om de kenniseconomie op korte termijn een impuls te geven. Daarop staan punten zoals de legesproblemen voor kenniswerkers, maar ook een pleidooi voor een beter fiscaal klimaat. De briefschrijvers waarschuwen met name tegen belasting op winst uit onderzoek en ontwikkeling. Volgens president-directeur Rein Willems van Shell Nederland loopt Nederland daarmee het gevaar dat ook de hoofdkantoren van multinationals naar Azië verhuizen. (HOP).

TU/e deelt in trots op Dommel

De Dommel. Foto: Bart van Overbeeke

De TU/e is één van de tientallen instellingen die zich op zondag 4 juli presenteren in het kader van de Dommeltag. Deze manifestatie, die zich afspeelt aan de Dommel over een route van tien kilometer, is een initiatief van de gemeente Eindhoven.

Eindhovenaren krijgen warme gevoelens bij de Dommel, zo verklaarde Karel van Dijk, hoofd Strategie van de gemeente, onlangs in het Eindhovens Dag-

blad. Uit onderzoeken en enquêtes blijkt dat de belangstelling en waardering voor het riviertje groeien; reden om de Dommel extra in het zonnetje te zetten, aldus de gemeente. Ze wil het brede publiek op die dag laten kennismaken met plannen die de afgelopen jaren in de Dommelzone tot stand zijn gekomen of nog op stapel staan. Daarnaast kunnen ook instellingen, organisaties of clubs die gevestigd zijn aan de Dommel

zich tijdens de manifestatie presenteren. Enkele van de deelnemende instanties zijn Philips, Gennep Parken, het Van Abbe Museum en de TU/e.

De activiteiten op het universiteitsterrein spelen zich met name af in en rondom Vertigo, het onderkomen van de faculteit Bouwkunde. Op de planning staat onder meer een tentoonstelling over architect Gerrit Rietveld. De expositie richt zich met name op de abri naast het Eindhovense stadhuis die Rietveld heeft ontworpen en die afgelopen voorjaar werd gerenoveerd door TU/e-alumnus John Körmeling.

In het kielzog van deze aandacht voor de 'late' Rietveld hebben TU/e-docenten ir. John Swagten en ir. Jan Bakers samen met studenten Bouwtechniek en Architectonisch Ontwerpen verschillende naorlogse huizen van Rietveld bezocht. "Daarvan hebben ze heel precieze maquettes gemaakt, waarbij ook een gevoel voor eigentijdse renovatie een onderwerp van onderzoek is geweest", aldus ir. Jos Bosman, docent Architectuur. Met de tentoonstelling hoopt het

organiserende Casa Vertigo -het contactforum voor aanvullende en speciale activiteiten in Vertigo- bezoekers van Dommel trots bekend te maken met de minder bekende ontwerpfasen in het werk van Rietveld.

Masterplan

Ook is het de bedoeling bezoekers op 4 juli iets te laten zien van de stand van zaken omtrent het masterplan van de universiteit, aldus Bosman. Dit wordt eventueel nog aangevuld met projecten van het architectenkoppel Marc en Nicole Maurer (beiden afgestudeerd aan de TU/e), beeldend kunstenaar Kees Verschuren en Bouwkunde-studenten, "die met de openbare ruimte in dat masterplan in discussie gaan". Over dit idee wordt nog overlegd.

De stichting Natuurkunst, voortgekomen uit natuurkundige studievereniging Van der Waals, is benaderd om op de genoemde dag iets te laten zien van haar zonnecellenkunstwerk 'States of Nature'. Daarnaast houdt het gebouw Kennispoort, aan de rand van de universiteits-campus, op 4 juli open huis. / ●

Over families, vagina's, showbusiness - en de liefde natuurlijk

Gaat het woord vagina ooit lekker in de mond liggen? Wat gebeurt er met je als je onoverwinnelijk bent en alle mannen tot nu toe hebt moeten slachten? En wat doet de ervaring van een gruwelijk misdrijf met vriendschappen? 'Zomaar' wat kwesties die de komende weken de revue passeren in verschillende theaterproducties van studenten toneelvereniging Doppio.

Van je familie moet je het hebben, wordt vaak gezegd. Dit thema staat centraal in 'Het verjaardagsfeest', dat Doppio op vrijdag 11 en zaterdag 12 juni in cultuurcentrum Scala op de planken brengt. 'And the winner is...' gaat over

een dame die is genomineerd voor een Oscar en afreist naar Los Angeles. Deze voorstelling wordt gespeeld op vrijdag 11 en zondag 13 juni, eveneens in Scala. Op dezelfde locatie speelt op 12 en 13 juni 'Atalanta'. Het stuk, dat verhaalt over onoverwinnelijkheid, de liefde en de dood, is gebaseerd op een Griekse mythe.

Zes vrouwen van Doppio brengen op 15, 16 en 17 juni 'Damesorgaan'. Deze speelse theatervoorstelling is onder meer gebaseerd op de teksten van Eve Ensler, die 'De Vagina Monologen' schreef. 'Gaat het woord vagina ooit lekker in de mond liggen?', is één van de vragen die tijdens de voorstelling voorbij komen. 'Dames-

orgaan' wordt gespeeld in Plaza Futura.

Ditjes

Het gaat over 'ditjes, datjes en andere dingetjes', maar toch bovenal over de liefde: 'Queen of Hearts', het stuk dat zeven spelers op 18, 19 en 20 juni brengen in Plaza Futura. De Doppio-site tipt bezoekers: neem een parapluutje mee! De voorstellingenreeks van Doppio wordt op 25, 26 en 27 juni in hetzelfde theater afgesloten met 'Jonge varens'. Het stuk is gebaseerd op de roman 'De verborgen geschiedenis' van Donna Tartt en verhaalt over de bijzondere geschiedenis en vriendschap van twee studenten Grieks die een gruwelijk misdrijf mee-

Een scène uit 'Atalanta' van Doppio.

maken. Pr-commissaris Petra Beris van Doppio noemt de voorstellingen zeer verschillend, "maar alle-maal zeer aansprekend. We proberen altijd totaal verschillende stukken te brengen, zodat mensen kunnen kiezen en er voor iedereen iets bij zit". / ●

Voor meer informatie: www.doppio.nl.

De culturele top vijf van Jake de Oude

Zesdejaars student Technische Informatica

Het grootste probleem van een top vijf is dat het maar vijf plaatsen bezit. Een strenge selectie is geboden - strenger dan mij lief is. Om maar een voorbeeld te noemen: is het album 'Aphrodite' van Aphrodite beter of slechter dan 'Ten' van Pearl Jam?

Dit is een moeilijke keus en dan betrek ik er nog geeneens de vele andere muziekalbums bij die een onuitwisbare indruk op mij hebben gemaakt. Als eerste wil ik dan ook de CD Uitleen noemen (Hoofdgebouw 0.24, tegenover de kapsalon). Met een collectie van meer dan 4.500 cd's is er altijd wel iets te vinden.

Tegenwoordig hebben we ook dvd's in onze collectie. Eén van de dvd's die ik heb aangeraden, was de **Godfather-trilogie**, geregisseerd door Francis Ford

Coppola. Deel twee vind ik daarvan zelf het beste; Robert De Niro en Al Pacino in één film! Voeg daaraan toe het sterke verhaal over de opkomst en het verval van een maffiafamilie en de oerdegelijke productie en dan heb ik nog maar enkele dingen genoemd die dit tot mijn favoriete film maken.

Ik ben iemand die veel leest, vooral Engelstalige boeken. Het grootste gedeelte van mijn boekenkast is gevuld met science-fiction en fantasy, naast boeken over mythologie en de oudheid. Het onovertroffen eerste deel van de **Dune-cyclus** van wijlen Frank Herbert neemt hierbij een prominente plaats in. 'Dune' is een prachtige combinatie van science fiction en fantasy, met veel islamitische invloeden. Herbert schreef nog vijf delen, die echter nooit het niveau haalden van het eerste deel. Ook inspireerde het een hele hoop adaptaties, waaronder een niet al

te beste film van David Lynch, twee tv-miniseries en een heel rij computerspellen.

Het internet en aanverwante technieken heeft het allemaal veel makkelijker gemaakt om ideeën uit te wisselen. Webcomics zijn maar heel klein deel van dit geheel. Mijn favoriet is **Sinfest**, te vinden op www.sinfest.net. Elke werkdag publiceert Tatsuya Ishida een nieuwe cartoon. Deze kan flauw zijn, of scherp, maar is altijd leuk.

Als laatste mijn grootste bezigheid: **role-playing games** (RPG's) oftewel rollenspellen. Een rollenspel is een mengeling van verhalen vertellen, gezelschapsspellen en improviserend theater. Dit klinkt ingewikkeld, maar dat valt uiteindelijk erg mee. Het idee van een RPG is dat iedereen een rol speelt in een verhaal dat je samen met je medespelers creëert. Deze rol

kan een elf zijn in een wereld zoals die uit 'The Lord Of The Rings' of een soort Indiana Jones in een avonturenverhaal - of nog iets heel anders. De mogelijkheden zijn erg groot en als speler kun je je creativiteit helemaal kwijt. Samen met mijn vrienden speel ik bijna elke week een paar uur en het verveelt nooit. / ●

Sinfest.

/African Megaparty in Effenaar

De volkerenmoorden in Rwanda in 1994 behoren tot de meest gruwelijke gebeurtenissen in de wereld-geschiedenis. Ter nagedachtenis hieraan houdt de vereniging Dusa-bane op vrijdag 11 juni in Eindhoven een solidariteits-festival. Het festival bestaat onder meer uit een symposium in het stadhuis met de titel 'Vooruitblik op vrede en ontwikkeling in Centraal Afrika'. In popcentrum De Effenaar vindt 's avonds de African Megaparty plaats; een culturele avond met onder meer volksdansen uit Centraal Afrika, Afrikaanse trommels, dichtkunst en moderne dans. Het feest begint om 20.30 uur, de entree bedraagt vijf euro. Voor meer informatie: www.dusabane.org.

/Benefietconcert in Burgers

Ook Burgers, gevestigd aan de Hertogstraat 2 in Eindhoven, staat in het teken van Afrika. Daar vindt op zaterdag 12 juni een benefiet-concert plaats voor een aids-project van de stichting B'ware. Deze stichting wil muzikanten in Kenia de mogelijkheid geven muziek te schrijven over aids en deze op te nemen in de geluids-studio van B'ware. In Burgers zijn vanaf 15.00 uur optredens van Afro-dix (Afrikaanse muziek met blazers en percussie), percussie-groep Hagelslag, Bwana Dik (rock, blues en Zappa) en Afro-dj Rose.

/Theater-spektakel door jongeren

Een gemêleerde groep jongeren brengt deze week 'De vliegende Hollander' op de planken van de Eindhovense Stadsschouwburg. In beeld en geluid laten ze zien hoe ze denken over zaken als cultuur-verschillen, integratie, begrip en respect. De voorstelling is een samenwerkingsproject tussen Huma-nitas' culturele jongeren-centrum Avalon en Kosmose, het expertisecentrum voor multiculturele diversiteit. 'De vliegende Hollander' is nog te zien op donderdag 10, vrij-dag 11, zaterdag 12 en zondag 13 juni. Kaarten à twaalf euro (negen euro voor jongeren met een CJP-kaart) zijn te bestellen bij de schouwburg, tel. 040-2111122.

/Jazz van Harmen

Fraanjer Trio

Een geweldige dynamiek, verrijnd samenspel en een gezamenlijk verlangen om onbegane paden te betreden; dat mag de toehoorder verwachten van het Harmen Fraanjer Trio, aldus het persbericht van café Kraaij & Balder waar dit trio op vrijdag 11 juni speelt. Het optreden vindt plaats in het kader van 'Jazz at the Crow'. Het optreden begint om 21.30 uur; de toegang is gratis. Café Kraaij & Balder is gevestigd aan de Strijpsestraat 79 in Eindhoven.

Had je wat,

Van Veggel?

Had ik al gezegd dat ik fan ben van Camiel Eurlings? Aangezien 62 procent van de lezers niet zal weten waarom je überhaupt (überhaupt: (Hd.) (=Hoogduits), b.w., alles samen, in 't geheel; alles in aanmerking genomen ... kan iemand hier een fatsoenlijk woord voor verzinnen?) fan van Camiel Eurlings zou kunnen zijn, zal ik toelichten waarom ik fan ben van Camiel Eurlings. Camiel Eurlings studeerde in een nog niet zo grijs verleden aan deze universiteit. Hij is de man van het CDA waar 38 procent van jullie vandaag (kan ook gisteren of eergisteren geweest zijn) op heeft gestemd of op had kunnen stemmen in de Europese verkiezingen. Zijn glanzende wangen en de lipglos om zijn parelwitte tanden prijken al weken op de posters van het CDA. En dan dat plukje haar links op zijn voorhoofd: enig.

Fier en zwierig baant hij zijn electorale wegen door Nederland, om zijn tien geboden te prediken: Gij zult een eigen plek in Europa hebben, Gij zult een veilig Europa hebben, Gij zult een welvend Europa hebben, enzovoorts. In dat gepolijste Limburgs klinkt dat natuurlijk extra lekker. Ik was verleid en verkocht.

Het CDA weet na het JP-debacle weer hoe het moet. Verkiezingen zijn net een formule 1-race, moeten ze gedacht hebben. Je kunt nog zo hard rijden; als het technische team niet functioneert, valt de motor uit. Dus bedacht het CDA een technisch team gevormd uit onder meer een cosmetisch tandarts, een kapper, een visagist, een schoudervervullingencouturier, een krijtstreepzetter, een professioneel photoshopper en een logopedist die gespecialiseerd is in het verstaanbaar maken van het Limburgs dialect (dezelfde als die van Maxime Verhagen), om Camiel klaar te stomen voor de strijd. Puik werk, Camiel!

Teun van Veggel is student Bouwkunde.

Een duik in het diepe met Hajraa

Met tienduizend bad-eendjes, visnetten van zeehondencrèche Pieterburen en een volleybalveld in een zwembad is het thema van het 26ste Hajraa Buitentoernooi wel duidelijk: 'Een duik in het diepe'. Het volleybaltoernooi wordt gehouden op 19 en 20 juni. Tegelijkertijd wordt ook het Open Nederlands Studentenkampioenschap Grasvolleybal gehouden. In juni komen 450 teams uit allerlei landen deze kant op.

Studenten volleybalvereniging Hajraa heeft dit jaar een maximum aantal deelnemers in moeten stellen omdat het internationale toernooi te groot werd. Er worden zo'n vierduizend mensen verwacht. "Vorig jaar hadden we 480 teams, dat was gewoon te hard werken voor de vereniging. We moesten de hele tijd op onze tenen lopen", zegt Jelmer Slob, lid van de buitentoernooicommissie van Hajraa. "Dit jaar hebben we honderd wedstrijd-

velden op sportpark De Hondsheuvels; dat is zes voetbalvelden vol. Langs de Dommel komen alle tentjes van de deelnemers te staan." Inschrijven voor het toernooi kan al niet meer: begin mei was het toernooi al vol. "We hanteren nu voor het eerst een deelnemerstop. We moeten veel mensen afwijzen. Ik heb al veel mailtjes met leuke smeebedes gezien", zegt Slob. Op het Laplace-plein op de TU/e-campus komt een grote feesttent te staan. Vrijdag treedt daar coverband 'Dexter' op, en zaterdag is de band 'What's up Bob' aan de beurt.

Op zaterdag en zondag worden de wedstrijden gespeeld. "Vanaf acht uur 's ochtends kunnen de ploegen zich aanmelden voor die dag, dan krijgen ze ook het wedstrijdprogramma. Vaak melden zich de tweede dag wat minder mensen aan; dan hebben ze al twee feesten achter de rug", zegt Slob. "Gedurende het weekend worden zo'n 3.200 wedstrijden gespeeld. Vijf op zaterdag

Het Hajraatoernooi in 2003. Foto: Bart van Overbeeke

en vier à vijf wedstrijden op de zondag per team", zegt Lucy van Keulen, voorzitter van de buitentoernooicommissie. De wedstrijden worden op alle niveaus gespeeld; van recreanten tot het hoogste studenten-niveau.

Het Hajraa Buitentoernooi geniet grote bekendheid onder volleyballend Nederland. "We zijn bekender in de rest van

Nederland dan in de regio", zegt Van Keulen. "Het toernooi is erg populair, door de ludieke activiteiten die we buiten het volleyballen organiseren en de lage prijzen voor eten en drinken." Als de wedstrijden 's middags om vier uur afgelopen zijn, kunnen de deelnemers nog meedoen aan onder meer 'levend curling' en fierljeppen. Het toernooi staat

bekend om de ludieke wekacties. "Zo wilden we een keer de mensen wakken met een heipaal", vertelt Van Keulen. "Maar dat ging uiteindelijk niet door omdat bij de faculteit Scheikunde een proef werd gedaan die niet tegen trillingen kon. Toen hebben we motoren langs laten rijden."/>

Dertig jaar 'stamkroeg' Walhalla in E-hoog

Dat de openingsstunt van een lustrum van een verenigingskroeg iets met bier te maken heeft, zal niemand achterover doen slaan. Met een 'zes' gebouwd van bierkratjes werd vorige week woensdag de viering van het zesde lustrum van het Walhalla, de 'stamkroeg' van de elektrotechnische studievereniging Thor, geopend.

Een speciale bierenavond, een cocktailavond, een excursie naar bierbrouwer Palm... de leden van de

Walhalla lustrumcommissie hadden de activiteiten met gemak het thema 'drank' kunnen meegeven. Als klap op de vuurpijl wordt morgen, vrijdag 11 juni, als afsluiting van de feestweek geproefd van het bier dat de studenten in maart zelf gebrouwen hebben. "Het bier staat in de opslag op ons te wachten. Het zou een blond, niet te zoet, hooggistend biertje zijn met een procentje van zeven of acht. Of dit allemaal gelukt is, moeten we natuurlijk afwachten", vertelt Paul

Booij, voorzitter van de lustrumcommissie. Over de naam van de nieuwe biersoort is al nagedacht: "Het gaat waarschijnlijk Aegirs Bier heten, naar een verhaal uit de Noorse mythologie waarin Thor de grootste en sterkste ketel stal om bier in te brouwen". Voordat het zover is, kunnen vandaag -donderdag 10 juni- nog bierkaarten gewonnen worden door het X-kamp te winnen, dat zijn naam dankt aan het x-aantal onderdelen waaruit het bestaat. "Het X-kamp is een

sportief en ludiek toernooi waaraan studenten in teams van vijf personen kunnen meedoen aan onderdelen als kratstapelen, buikschuiven, over de Dommel lopen met waterschoenen, bierestafette, autotrekken en het trotseren van een stormbaan", aldus Booij. Hieraan mag iedereen meedoen.

Opdracht

"Sinds jaar en dag heeft het Walhalla een Tappersgilde", zegt Booij. "Om daartoe te worden toegelaten, moet je eerst ongeveer driekwart

jaar feut zijn. Als het gilde je goed genoeg vindt, moet je daarna een opdracht uitvoeren om jezelf tapper en lid van het gilde te mogen noemen. Volgende week donderdag wordt weer een tappersopdracht uitgevoerd. De student die tot het Tappersgilde wil toetreden, werkt in een ijsalon en heeft de opdracht gekregen als eskimo het Walhalla aan te kleden en zelfgemaakte ijsjes -mét alcohol- uit te delen."/>

Het lustrumprogramma is te vinden op: www.hetwalhalla.nl.

Studenten van de TU/e gaan steeds vaker voor hun studie naar het buitenland. Voor stage of voor het verrichten van onderzoek, omdat het verplicht is of omdat ze het leuk vinden. Cursorlezers kunnen iedere week over de schouder van een TU/e-student in het buitenland meekijken.

Vroeger, vele kilo's steak en hamburgers geleden, toen de Europeanen nog de baas waren in Amerika. Vroeger, toen de cowboys nog slanke kerels waren met geliede spieren en haar op hun tanden. In deze tijd was St. Louis de laatste grote stad waar men

doorheen trok op zoek naar goud, geld en land: 'The Gateway to the West'. Nu, vele stukken koe later, staat er een enorme aluminium boog aan de oever van de rivier de Mississippi ter herinnering aan 'vrüger': the Arch. Het ding staat er pas enkele decennia, maar volgens de trotse Louisianen is het mooier en beter dan de Eiffeltoren, zoals natuurlijk alles in Amerika mooier groter en beter is. In Central West End, het stadsdeel waarin ik woon, zijn de Europese invloeden nog herkenbaar aan de gebouwen en de kleine gezellige terrasjes. Mix dit met de blues, het muziekgenre dat in St. Louis is ontstaan, en je hebt een goed beeld van de uitgaanssfeer. Ik loop nu inmiddels

En hoe is het in St. Louis?

twee maanden stage in het Magnetic Resonance Laboratory van Washington University. In dit MR-lab wordt met name onderzoek gedaan naar de mogelijkheden van diffusiegewogen MRI en ik ben onder meer bezig met de ontwikkeling van bavianenhersenen gedurende de zwangerschap. De structuur van de cortex wordt steeds complexer naarmate de bavianen ouder worden. Hiermee kunnen voorspellingen gedaan worden over de ontwikkeling van mensenhersens. De scanners werken dag en nacht en de werkuren zijn aangepast aan de gereserveerde scantijd. Hierdoor is de sfeer relaxt, maar zit ik dus zelf ook 's nachts bij de scanner. Dit leidt tot rare tafereelen. Zo lag

er eens een klaarwakkere aap in mijn scanner en ben ik 's nachts een student tegengekomen die een setje muizen ontleepte! Ik woon in een dormitory op de campus met tweehonderd medische studenten. Ze vergeten regelmatig dat niet iedereen graag over darminhoud praat. Maar het went snel en het is grappig om Amerikaanse studenten te bestuderen. Ze betalen dan wel dertigduizend dollar per jaar om hier te studeren, maar tijdens een Cardinalswedstrijd of de basketbal play-offs hangen ze toch gewoon met een Budweiser voor de buis. En van koken heeft niemand hier ooit gehoord. Vorige week ben ik met Stephan Majoor en Roel Deckers naar New York en

Washington geweest, zij lopen precies dezelfde periode stage in de VS. Het was leuk om ervaringen uit te wisselen en samen alle toeristische attracties te bekijken. Ondertussen probeer ik op de hoogte te blijven van alle ontwikkelingen Eindhoven: de verhuizing van Thêta en de kwalificatietoernooien voor de Olympische Spelen omdat ik met een groep in Athene onze mannen ga aanmoedigen. Aan de zomer-temperaturen kan ik vast wennen want het is nu al 35 graden! Dus ik ga lekker een terrasje pakken, tot over twee maanden!

Joyce Kramer, studente Biomedische Technologie

Op studiereis voor

Studiereizen/Enith Vlooswijk

“Het is beter een mijl te reizen dan duizend boeken te lezen”, zou Confucius ooit hebben gezegd. Het citaat staat op de website van studievereniging Cheops van Bouwkunde, maar zou afkomstig kunnen zijn van elke willekeurige studiereiscommissie binnen deze universiteit. Andere culturen ontmoeten, meer van de wereld zien en persoonlijke ontwikkeling zijn de meest aangehaalde argumenten om de koffers te pakken voor een studiereis. Aan beweegredenen geen gebrek, aan geld soms wel. Tot voor kort konden de reiscommissies hengelen naar een financiële bijdrage uit het Universiteits Fonds Eindhoven. Dit najaar heeft het College van Bestuur echter besloten de gelden uit dit fonds alleen nog in te zetten voor ‘grote’ projecten. Voorbeelden van dergelijke projecten heeft het CvB niet aangedragen, maar de leerzame uitstapjes van de studenten horen er in elk geval niet bij. Vijf reiscommissies vertellen over hun ervaringen voor en tijdens hun reis.

Thor naar Polen en Tsjechië: oude kolenfabrieken en westerse bedrijven

Aanvankelijk wilde ze naar Brazilië met de dispuutleden van Waldur, maar dat bleek financieel en organisatorisch iets te hoog gegrepen. Daarom besloot studente Elektrotechniek Inge Tigchelaar de handen ineen te slaan met studievereniging Thor, die voor deze zomer een reis naar Polen en Tsjechië organiseert. Weliswaar minder ver, maar relatief goedkoop en toch heel interessant. “In Polen wordt nu veel geïnvesteerd”, vertelt Tigchelaar. “Er zijn heel oude kolenfabrieken en daarnaast heel moderne instellingen, neergezet door westerse bedrijven.” Het programma wordt een evenwichtig mengsel van bedrijfsbezoeken, cultureel verantwoord rondkijken en plezier maken. De financiering van de in totaal zo’n tienduizend euro kostende reis kwam op het nippertje rond: elke deelnemer betaalt honderd euro en de overige kosten worden gedragen door sponsors, de faculteit en de TU/e-fondsen. De faculteit betaalt het salaris van de twee

begeleiders en geeft Thor jaarlijks een bepaald bedrag, waarvan de studievereniging ook de reis gedeeltelijk betaalt. De fondsen, het Universiteits Fonds Eindhoven en de Stichting Professor Gellissen, zijn samen goed voor een paar duizend euro. “Zonder de fondsen zouden we drie keer zo veel sponsors nodig hebben”, legt reiscommissielid Onno Brunklaus uit. “En als ik zie hoeveel moeite het nu al kost om sponsors te vinden...” “Ik denk dat we niet meer zo vaak een reis zouden organiseren”, zegt Tigchelaar stellig. Dat laatste zou jammer zijn, vinden de studenten. “Je ziet eens wat anders dan alleen je studie”, vindt Brunklaus. “Ik denk dat het mensen motiveert in hun studie; het is goed te zien dat elektrotechniek meer is dan alleen sommetjes maken.” Tigchelaar beaamt dit. “Voor mij is het wel belangrijk te zien wat ik later kan met mijn studie. Zo’n reis is een van de mogelijkheden om dat eens te zien.”

Industria in China: “Studenten zijn er hartstikke arm”

Voor de armoede in China heeft diepe indruk gemaakt op de studenten die op reis gingen met studievereniging Industria van Technische Bedrijfskunde. “Een deel van de stedelijke bevolking is er rijk, maar zodra je het centrum uitkomt, is het er armer”, vertelt vierdejaars Technische Bedrijfskunde Ceryl van Nisselroij. “Dan staat er een grote muur en weet je dat daarachter de krottenwijken liggen.”

De jaarlijkse studiereis van Industria maakt deel uit van het officiële studieprogramma. Voorafgaand aan de reis doen de deelnemers drie maanden onderzoek in Nederland, waarna enkele weken onderzoek in den vreemde volgen. Door de kas van de reiscommissie te spekken, kunnen bedrijven van dit onderzoek profiteren. Tenslotte kunnen de studenten ook nog enkele maanden stagelopen in het land van bestemming. Heel leerzaam allemaal, maar eigenlijk heeft ze tijdens de weken in China meer op straat geleerd dan tijdens de bezoeken aan enkele multinationals, vertelt Van Nisselroij. “Op de eerste dag dacht iedereen, ‘jee, is dit het nou?’ Je verwacht van die oude gebouwtjes met rode daken, maar je ziet ze alleen bouwen, bouwen, en nog eens

bouwen. Smog, stof, heel grote flats. Er zijn natuurlijk ook 1,3 miljard mensen; alleen in Beijing wonen al net zoveel mensen als in Nederland.” Het eten is er anders (“Babi pangang kennen ze er niet”), het verkeer is er anders (“Je hebt meer aan een

toeter dan aan licht op je fiets!”) en de cultuur is anders. Chinezen zijn bijvoorbeeld verzot op uniformen, meent Van Nisselroij, “hoe groter de pet, hoe beter”. Mede-reiscommissielid Frank-Jan Mutters verbaasde zich over de werkverdeling. “Mensen werden er aan het werk gehouden. In plaats van één persoon die drie briefjes uitdeelt, waren er drie personen die elk een briefje gaven.” Ook het Chinese studentenleven, zo ontdekten ze, verschilt nogal van dat in Nederland. “Studenten zijn er hartstikke arm”, vertelt Van Nisselroij. “Een productiewerker krijgt er tachtig euro per maand, dus ouders werken zich de pleuris om hun kind te kunnen laten studeren.”

Voor het verschil met Nederland maakt de reis zo zinvol, vinden de studenten. “Niet zo zeer inhoudelijk, maar juist persoonlijk leer je er veel van”, vertelt Jessica Peters. “Je leert veel over jezelf en over andere mensen, je bent in een land waar niemand je begrijpt”, voegt Van Nisselroij toe. “En als je hoort dat studenten er met z’n zessen op kamers zitten, schaam je je opeens dat je voor acht euro aan postzegels staat te kopen waar mensen bij staan.”

je toekomst

Cheops in Zuid-Korea: "Koreanen pakken problemen groots aan"

smaken naar sesamololie, alle dagen witte rijst: de studenten konden er niet altijd makkelijk aan wennen, vertelt Jong.

Guus Hiddink wordt er nog steeds op handen gedragen. Veertig Bouwkundestudenten van studievereniging Cheops trokken door het gastland van de Nederlandse voetbaltrainer: Zuid-Korea. Vooral het ontmoeten van de andere cultuur, zo vindt reiscommissievoorzitter Klaas Jong, maakte de reis de moeite waard. "Dingen die wij heel vanzelfsprekend vinden, zijn daar compleet anders. Koreanen gaan bijvoorbeeld extreem voorzichtig met elkaar om, durven geen 'nee' te zeggen. Ze spreken sowieso al slecht Engels, maar omdat ze ook nog op zo'n rare manier ontkennen, zijn ze al helemaal moeilijk te begrijpen. Ze zijn wel super-vriendelijk."

Knoflookluchtjes, pizza's die

"Op een dag hebben sommigen, zonder het te weten, heel erg genoten van geroosterde zijdelarven. Er zat een heel lekker sausje overheen en het zag eruit als bruine bonen. Na afloop gaat er een rilling door je lijf, als je ontdekt dat het larven waren." Het meest indrukwekkend vond Jong Seoul, en dan met name de onverwachte grauwheld van de stad. "Misschien had het ermee te maken dat de bomen nog geen bladeren hadden. Alle mensen lijken op elkaar. Iedereen heeft een mobieltje; zelfs kleuters hebben mobieltjes aan halskettingen." De studenten hadden van tevoren een onderzoeksthema geformuleerd, waaraan ze voorafgaand en tijdens de reis werkten. De resultaten waren goed voor drie studiepunten. "We hebben vooral geleerd dat de Koreanen problemen groots aanpakken", vertelt Jong. "Neem bijvoorbeeld de infrastructuur. Incheon Airport, de nationale luchthaven, is een kunstmatig eiland in zee. De hogesnelheidstrein is groots aangepakt, het openbaar vervoer is heel goed geregeld, snelwegen en woonwijken worden uit de grond gestampt. Heel indrukwekkend." De kosten van de reis waren 820 euro per persoon, inclusief vlucht, vervoer ter plekke, overnachtingen en excursies. Het ontbijt en de lunch moesten de studenten zelf betalen, hoewel deze in veel gevallen gratis door de gastheren werd aangeboden. "Achteraf was het nog een hele kluit om de prijs laag te houden", vertelt de voorzitter. "Zonder de sponsors en de UFE-subsidie zou de prijs zeker een paar honderd euro hoger zijn geweest."

Japie naar Chili: zelf werken voor je studiereis

Wie niet rijk is, moet slim zijn. Studievereniging Japie van Scheikundige Technologie laat kapitaalcrachtige bedrijven opdraaien voor de kosten van haar studiereizen. Deze zomer gaat de reis naar Chili, volgens ingewijden van Japie het stabielste land in Zuid-Amerika. Wie mee wil, moet zijn handjes laten wapperen: deelnemers ondertekenen een contract waarin staat dat ze 320 uur zullen besteden aan 'cases' voor het bedrijfsleven. De studenten krijgen hiervoor vier studiepunten en de bedrijven betalen 2.500 euro per casus. Er zijn tien opdrachten binnengehaald, dus tel uit de winst. Samen met nog wat sponsorgeld en de bijdrage van het FSE-fonds zorgt dit ervoor dat twintig studenten chemische technologie dit jaar voor 1.150 euro per persoon een maand lang door Chili reizen. In Chili bezoeken de studenten universiteiten en nemen ze een kijkje bij de chemische industrie. De studenten zijn vooral nieuwsgierig naar de verschillen met Nederland, vertelt studiereiscommissielid Gijs Habraken. "Hoe hard werken ze daar, hoe gaan zij met veiligheid om, hoe

zien de praktijkruimtes aan universiteiten eruit?", somt hij op. Een studiereis is volgens hem de beste manier om hierachter te komen. "Als toerist kom je niet zomaar bij bedrijven binnen. Je bent toch een mogelijke concurrent." Ook voor de toekomst is de reis belangrijk, denkt Habraken. "Wij moeten later als chemische technologen gaan werken, dan moeten we toch weten hoe het er in de wereld aan toe gaat." Zijn collega Mark Kleemans noemt zo'n verre reis 'verrijkend'. "Op een normale reis ga je tempels bezoeken; wij kijken hoe de mensen leven, hoe het er in een bedrijf aan toe gaat."

Ruim een jaar geleden is de reiscommissie begonnen met de voorbereidingen. Ongeveer een dag per week zijn de organisatoren eraan kwijt, meer dan de tijd die staat voor de twee studiepunten die ze ervoor krijgen. Kleemans heeft vorig jaar veel punten binnengesleept en kan het dit jaar rustig aan doen. Habraken heeft wat minder speelruimte en werkt 's avonds dus langer door. Geen punt, zegt hij: "Bij mij staat de tv 's avonds nooit aan".

Service in Boston: "In de VS is alles net een slagje anders"

Even was het nog spannend of de tiendaagse reis naar Boston zou doorgaan. Pas een paar weken voor de deadline kreeg de reiscommissie van studievereniging Service de financiën rond. "Je bent één van de velen die om geld vraagt", legt Bouwkundestudent en commissielid Jordy Kleemans uit, "dus de geldkraan voor de studiereizen gaat snel dicht. De vliegreis met een groep bleek ook duurder te zijn." Toch vlogen op 8 april 35 Bouwkundestudenten voor zevenhonderd euro per persoon richting Boston. De overzichtelijke vastgoedmarkt en het beperkte financiële centrum maakten Boston interessant voor de studievereniging vastgoedbeheer. "De taal speelde ook een rol", voegt Kleemans toe. "We hebben veel bedrijven bezocht en de kwaliteit van de lezingen was hoog. Twee jaar geleden, in Singapore, zaten we met een taalbarrière." De studenten bezochten in Boston verschillende bedrijven op het gebied van vastgoedbeheer en spraken vastgoedspecialisten in het Center for Real Estate van het MIT (Massachusetts Institute of Technology) in Cambridge. Maar de studenten wilden meer dan dat. "Het doel van de studiereis was de andere kant van de vastgoedmarkt zien", zegt Kleemans. "Tien dagen in stoffige hokjes luisteren naar lezingen kan ook, maar wat houdt je er dan aan over?" Om het leerzame te combineren met het gemakkelijke, struinden de studenten een dagje door New York, verkenden ze het nachtleven in Boston, en beleefden ze een basketbalwedstrijd van de Boston Celtics. "Dat was heel leuk om mee te maken", vertelt Hetty van der Pennen, "halverwege stond er op een groot bord 'Welcome

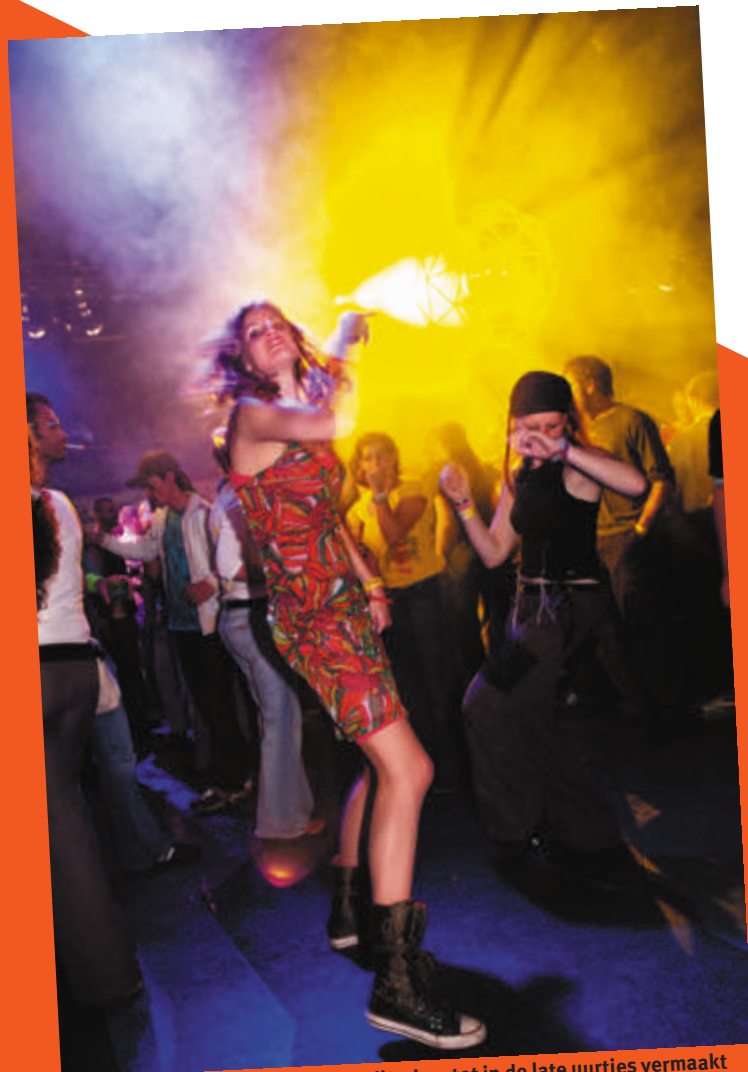

students from the Netherlands'. En overal waar we kwamen, hadden ze het over basketbal. Sport is daar helemaal ingeburgerd, echt bijna een life style." Wel een verschil met Nederland dus. "Wat in Nederland normaal is, is in de Verenigde Staten net een slagje anders", meent Kleemans. "Het hoge percentage dikke mensen, de dikke auto's. Ook de bedrijven zijn net wat anders. In Nederland weet je van alles een beetje. In de Verenigde Staten heeft iedereen partjes van kennis." Om de link te leggen tussen de studie en het internationale bedrijfsleven, is een studiereis als deze erg belangrijk, vinden de commissieleden. "In je eentje kun je dat niet doen", denkt Kleemans. Voor de organisatoren speelt de voorpret een minstens zo belangrijke rol. Kleemans vindt het vooral leuk naar een doel toe te werken: "In andere besturen is het ook leuk, maar hier ga je echt ergens naartoe." "Twee maanden van tevoren gaat het al kriebelen", vertelt commissielid Laura van den Breekel. "Op een gegeven moment heb je nog tien dagen, en dan moet het rond zijn. Als het lukt, is dat wel heel mooi."

Virus 2004

'Carwash' van Dogtroep, waarin steeds zo'n twintig bezoekers in een busje een hypermoderne wasstraat binnenrijden die geïnfecteerd is door een onbekend virus.

Festivalgangers werden in het Auditorium tot in de late uurtjes vermaakt door onder anderen Nobody Beats The Drum, Solid Decay en Ken Ishii.

Theatergroep Close-Act vermaakte het Virus-publiek met vriendelijke aliens.

Twee van de mannen van de Noord-Hollandse popformatie De Kift, die volgens een recensent van het NRC het midden houdt tussen een toneelgezelschap, een amateurzangkoor, een dorpsfanfare en een popgroep.

De meiden van Treble zongen en speelden onder meer hun debuutsingle 'Ramaganana'. Aanstekelijk liedje, maar meezingen was er door het onbegrijpelijke fantasietraatje voor het publiek nauwelijks bij. "Misschien is Treble ook net iets te commercieel voor sommige bezoekers", aldus Bart Hoes van de organisatie.

Art af Oryx bracht in de Rode Zaal een energieke staaltje echte-mannen-jazz. Leuk detail: de stofzuigermicrofoon.

Het ontbrak dit ja...
echte hoofdact, z...
Eindhovens Dagbla...
Misschien geen act va...
erkent medeorganisa...
maar Peter Pan Speedr...
dichtbij en tro

De Rotterdam Ska-Jazz Foundation bracht een overwegend instrumentale set met ska, jazz, rocksteady, reggae en soul als muzikale uitgangspunten.

Virus 2004 trok zo'n zesduizend bezoekers; een paar honderd minder dan vorig jaar.

'U kunt stemmen. Democracy is fun! Wijs een schilderij aan of woon een performance bij en luister naar de verhalen over hoop in de wereld', aldus de oproep van Martin Past namens het Eindhovense Vredesburo.

De muziek van Bong-Ra is een mengeling van jungle, raga, rave en gabber. Hij trad eerder onder meer op op Lowlands en Noorderslag, en stond afgelopen zondag op het hoofdpodium van Virus.

Drie dansers van Panama Pictures brachten in de Blauwe Zaal de spannende choreografie 'Il est mort [een dans noir]'.
Foto's: Bart van Overbeeke

Op Virus aan een... constateerde het... daags na het festival. In het kaliber Moloko, zo... stor Bart Hoes van Virus, rock kwam er toch verdacht... veel bezoekers.

DISCOVER

Opportunities for Graduates from TU Eindhoven

We are looking for Well Engineers, Production Engineers, Process Engineers, Field/Project Engineers, Asset Maintenance Engineers and Product/Process Researchers

The sea is the natural home of Shell. Powerful, invigorating and with hidden depths. Its changing nature and global coverage represent everything that makes the Shell Brand what it is. Join us and you will have the chance to diversify, specialise, develop your career internationally – even change direction completely. Whichever route you choose, you will start a real job with real responsibility. You can expect full on-the-job and structured training, possibly leading to professional qualifications.

Interested? If you have graduated in Chemical, Mechanical, Civil or Electrical Engineering, Applied Physics, Applied Mathematics, or another relevant discipline, then please apply online or send an e-mail to graduates@shell.com for an application form. We also welcome applications from PhD students. Please quote reference number 4830.

Shell is an Equal Opportunity Employer.
www.shell.com/careers

Waves of change

Oranje in de finale.

Oranje uitgeschakeld.

Bij het ministerie van Verkeer en Waterstaat zetten we alles op alles om het aantal files te verminderen. Voor 4 juli hebben we dan ook een stille wens; volledig verlaten

Voorspel wie in de EK-finale speelt en win 2 kaartjes!

snelwegen. Want hopelijk staat op die dag Oranje in de finale. En wordt het pas echt stil op de weg. Wat denk jij? Gaan ze de

finale halen? Zo niet, wie dan wel? Voorspel vóór 18 juni de juiste finalisten en win twee kaartjes voor de EK-finale in Portugal, inclusief reis en

overnachting. Kijk snel op www.verkeerenwaterstaat.nl/ek. Veel succes!

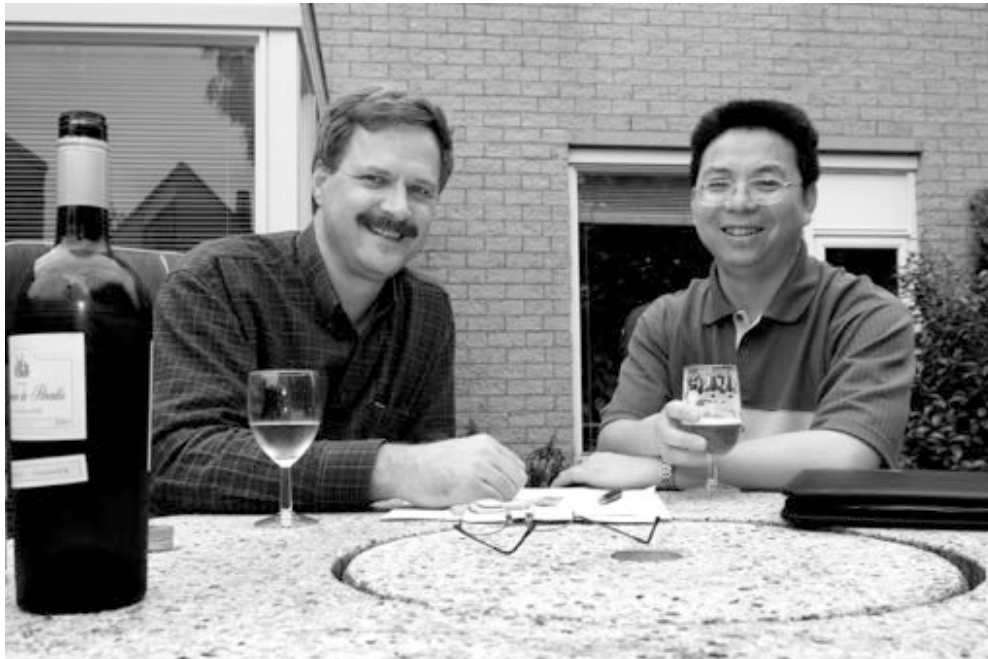
Ministerie van Verkeer en Waterstaat

New family in the Netherlands

Perhaps it is not so easy after all to discover the Netherlands, especially in a personal respect. Many foreign students meet many people, but there is not a Dutchman to be found among their new circle of friends. For foreigners interested in a more intensive acquaintance with Dutchmen the Host Family Project is interesting.

For three years now the Host Family Project in Eindhoven has been bringing foreign students into contact with Dutch people. 4U2 started this project in imitation of its English sister organisation UCCF (Universities and Colleges Christian Fellowship). The underlying idea is that both parties get the opportunity to familiarise themselves with another culture. The setup is simple: Dutchmen register for the Host Family project and students register also. Aart van de Maarl, Host Family Project coordinator, together with Ad and Lianne Gast, who are a host family themselves, looks at the background and the wishes of the host and the student. On the basis of these data a match is made. After the exchange of telephone numbers they make an appointment. This is also how Jan Cuppen (host family) and Xiaogang Mao (a PhD student of Mathematics and Computer Science) have met. Mao had lived in the Netherlands for two years when he got to know about the Host Family Project. It appealed to him straight

away; he was eager to get to know the Dutch culture. "I regularly went to the Cultural Evening of 4U2, a night that always bore the theme of a specific country. There I got in touch with the Host Family Project. I thought it would be fun to get to know a Dutchman better." Through his church Cuppen obtained a flyer. "The idea appealed to me very much: in connection with my work I regularly get to see foreign colleagues who come and visit me. I thought it would be nice to build up a more intensive contact for a change. Besides, I consider hospitality to be a virtue." "The first meeting was at my home. We sat in the garden, drank tea and it clicked. We share a lot of interests, which makes a difference", says Cuppen. They agree to meet about once every month, sometimes only once every two months. Mao's wife, who has started a study in Deventer, accompanies him regularly. At first Mao also practised his Dutch at his host family, but he has stopped taking Dutch lessons. Indeed, at present Mao is too busy studying. At such moments his friendship with Cuppen stands him in good stead, for Cuppen can advise him. I have the same academic background, and even Mao's final subject Mao is similar to mine. That is pure coincidence, though, for we had no idea of this at all", says Cuppen. They have paid each other regular visits for the past two years. Cuppen likes to visit Mao because of his for-

Jan Cuppen (left) and Xiaogang Mao. Photo: Bart van Overbeeke

midable cooking. "When we dine at his place, we get the most delicious dishes. At us he gets served hodgepodge, common Dutch dishes." Cultural differences manifest themselves not only through the different cooking methods.

Polite

Cuppen explains that the Chinese culture is quite different from the Dutch. "Most of all, you really need to listen well and pay attention. In general the Chinese are very polite; they find it difficult to say 'no'. When you push them too hard, they will say 'yes' while not really wanting to. The Dutch are far more direct." Mao nods: "Yes, when dealing with the Chinese you must always listen very carefully to find the meaning behind the words. We are not used to being direct, for which

there is a good reason if you care to look at the history of China. We are not used to democracy. The Dutch are direct and lead their own lives. I was amazed to find that children in the Netherlands have rooms of their own and privacy. Dutchmen usually have little contact with their neighbours and live more isolated." Cuppen, in turn, is surprised by the contacts that Mao maintains with his relatives. Because of his study and complex bureaucracy it is difficult to arrange for his four-year-old daughter to come to the Netherlands. For that reason she is staying with her grandmother. This is something that Cuppen finds very hard to imagine. "In China family ties are much stronger", explains Mao. "Having said that, I must admit that this is changing in China, too. In

addition, my study is also in the interest of my daughter, for it is all oriented to the future - I do everything for that. In China there is so much competition. You really have to prove yourself." "I know very few people who are as ambitious and determined as Mao and his wife. They are prepared to sacrifice much more for their future than the average Dutchman", Cuppen observes. Cultural differences or not - one thing is certain: in two years' time a friendship has grown that is based on mutual respect and interest./●

Foreigners who are interested can drop by at the Cultural Night on 11 June. (for more information: <http://4u2.dse.nl> or dial 040-2122783 Aart van de Maarl)

Training course information science postponed

The training course for information science teacher that TU/e intended to start in September has been postponed for a year. The Ministry of Education, Culture and Science refuses to authorise it. At the Department of Mathematics and Computer Science they can only guess at the cause.

In September the University of Groningen, Utrecht University, the University of Twente, Delft University of Technology and TU/e wanted to start the teacher training course of information science. By doing so they would take over from the Consortium Omscholing Docenten Informatica, which will cease to exist by the end of August. However, the Ministry of Education, Culture and Science has informed the relevant uni-

versities that there is a very slim chance of them being able to start then. The Ministry regards this course as a new educational Master course, for which an accreditation path and an efficiency test are required. This is a totally incomprehensible decision, according to programme director Professor dr. ir. Jan Friso Groote: "Within the Department of Mathematics and Computer Science we are most adequately equipped to provide this training, but apparently someone somewhere in the Ministry thinks that this must be prevented. The reasons are a matter of conjecture for me. As a result of this Ministerial decision we shall miss at least one year of training". Groote hopes that the course can start in September 2005, though./●

Architecture, Building and Planning must tackle deficit

The Department of Architecture, Building and Planning is threatening to end up with a deficit of one to one and a half million euros in 2004. Last year this was two million euros. The Executive Board wants to know how the Department intends to tackle this problem.

"Architecture, Building and Planning has to do the splits", says Operational Manager ir. Herman Rikhof when asked about the financial problems his Department has been struggling with for quite some time now. Last year the Executive Board had to make up two million euros to relieve the need. This year there is an impending deficit of one to one and a half million euros, unless more resources are acquired from the second and third flow of funds in

the short term. That's precisely where the crux of the problem is, according to Rikhof. "This Department has always been a strongly educational one. The enormous numbers of students form a very heavy burden on our capacity, which implies that our staff can reserve only little time for research and for the acquisition of money from the second and third flow of funds."

Unduly early

Rikhof thinks that the Executive Board has sounded the alarm unduly early, although he does understand its position. "Apparently there is a wish to see a rapid result of the new budgeting system that we introduced on 1 January. We used to divide the budget at a central level, whereas now each capacity group is responsible itself for its

bookkeeping." "We intend to streamline the education more; more research money will have to be found, although the amount will never be spectacular, and we are going to see whether we can postpone certain investments, for instance in expensive equipment. Here and there a vacancy freeze is possible as well. An intake restriction for freshers is not in order. At this moment it is whispered that we are under the guardianship of the Executive Board, but I most certainly do not see it that way. Definite choices will need to be made over the next few months, though", says Rikhof./●

In short

Many reactions to catering survey

Usually it is not a good signal, as experience has taught consultant Wim van der Meer of Hospitality Consultants. The fact is that the response to the survey about the catering, which was sent to TU/e students and employees via e-mail by mid-May, is considerable. More than 2,500 people have so far given their opinions about the catering on campus. Through this survey TU/e hopes to get some idea of what students and employees think of the catering facilities on campus. Hospitality Consultants is working on an intermediate report, which is expected to be completed within one week.

Investigation gas leak Helix continues

The cause of the gas leak that was established in Helix on Wednesday 26 May is still unknown. Around 13.00 hours that afternoon a local detection alarm sounded on floor 1, indicating that sulphur dioxide had been released. "Since that type of detectors is cross-sensitive to other substances, it is also possible that another substance was released", explains ir. Peter Janssens, management coordinator of the Department of Chemical Engineering and Chemistry. The substance that was released is still unknown. "What we can say with absolute certainty is that no experiments were conducted in which sulphur dioxide could have been released."

TU/e wins GNSK 2004

TU/e has won the Groot Nederlands Studenten Kampioenschap 2004. The three-day sports event for students took place in Tilburg on 27, 28 and 29 May. With some twelve hundred students from twenty cities taking part, GNSK is the biggest three-day student sports event in the Netherlands. During the 46th edition in Tilburg there were eleven branches of sport in which participants competed for the title of Dutch Student Champion 2004.

The English Page is written by Wies van Kats. She can be reached at engcursor@tue.nl.

Een rare moedervlek. Is dat kanker?

Als je een moedervlek hebt die bloedt of opeens groter wordt is er kans op huidkanker. Ga niet zelf dokteren, maar ga naar je huisarts. Huidkanker is namelijk meestal goed te genezen. Ga voor meer informatie naar www.kankerbestrijding.nl of bel de gratis Hulp- en Informatielijn: 0800-0226622.

Giro 26000

 NEDERLANDSE
KANKERBESTRIJDING
KONINGIN WILHELMINA FONDUS

Wilt u ook een EKO-lunch?

Is er geen biologische catering op uw werk? Breng het nu ter sprake! Stuur bijvoorbeeld een elektronisch kaartje naar uw facilitymanager en vraag om een EKO-lunch.

kijk op www.milleudedefensie.nl/catering

Natuurlijk kan het anders.

www.cafepandje.nl

Pilsje € 0,75!
zie website

Dommelstraat

High performance. Delivered.

Accenture zoekt aanstormend talent.
Start je carrière bij Accenture!

Wij zijn op zoek naar academici met een technische achtergrond die willen werken in een technologische werkomgeving. Als junior consultant werk je samen met collega's aan projecten bij klanten uit de verschillende markten waarin wij werkzaam zijn, zoals financiële dienstverlening, overheid, energiemarkt & chemische industrie, communicatie- en technologiemarkt, retail-, logistiek- en transportbranche. Je past diepe technische vaardigheden toe bij het ontwerpen, bouwen en implementeren van complexe en vooraanstaande systemen voor onze klanten. Je werkt op locatie bij de klant (nationaal en internationaal) vanuit ons hoofdkantoor in Amsterdam.

Voor deze functie zoeken wij:

- een afgeronde technische WO-opleiding
- 0-3 jaar werkervaring
- activiteiten naast de studie zijn een pré
- sterke communicatieve vaardigheden
- teamplayer
- probleem-oplossend vermogen
- flexibel ten aanzien van reizen
- uitstekende kennis van de Engelse taal

Wil jij bij ons aan de slag? Stuur dan vóór vrijdag 25 juni je CV naar recruit.nl@accenture.com o.v.v. junior consultant GACT!

aanbieding
voor studenten3 maanden bellen
en sms'en cadeau

- geldig i.c.m. een Orange Free abonnement
- geldig i.c.m. de aanbieding van de maand
- deze aanbieding is geldig tot 1 augustus 2004
- vergeet niet je OV-studentenkaart mee te nemen!
- alleen bij Orange shop Eindhoven, Demer 24a

the future's bright, the future's Orange

Kunnen vertrouwen op zorg & kwaliteit

de **t**uimelaar

Kinderdagverblijf
de **t**uimelaar

Den Dolech 2, Eindhoven
telefoon en fax 040-2474715
Tuimelaar@tue.nl
www.tue.nl/tuimelaar

100 vrijkaarten voor Lowlands!

A CAMPINGFLIGHT TO
LOWLANDS
PARADISE 2004

Doe van 7 juni t/m 2 juli mee aan de Volkskrant-nieuwsquiz op www.volkskrant.nl/lowlands en maak iedere speeldag (ma t/m vr) kans op een vrijkaart voor Lowlands t.w.v. € 110,-!
Lowlands 2004 / 20, 21 en 22 augustus / Evenemententerrein Six Flags Holland / Biddinghuizen.
Met The White Stripes, Faithless, The Chemical Brothers, The Darkness, N*E*R*D, dEUS, Jeff Mills, Franz Ferdinand, Dropkick Murphys, The Offspring en 150 anderen.
Ook: Kunst + Theater + Film + Comedy! Meer info: www.lowlands.nl.

de Volkskrant
blijf vragen

Gratis naar Lowlands? Ga naar www.volkskrant.nl/lowlands

Algemeen

Dienst Personeel en Organisatie

Introduction program foreign TU/e employees

On Friday 25 June 2004 the second introduction program for new foreign TU/e employees will take place. The program starts at 09.15hrs in the University Club (meeting room A) and ends at 16.00hrs. The morning program focuses on information about TU/e and the Netherlands. The afternoon program focuses on what Eindhoven has to offer in the field of culture or entertainment. For this program new employees who started to work at TU/e between January 1st 2004 and April 30st 2004 have already received an invitation and a registration form. Those who started to work at TU/e within this period of time, but did not receive an invitation, they can get in touch with DPO, Mrs. L. van Kollenburg, ext. 4589 (E-mail: l.g.v.kollenburg@tue.nl).

Mensen

Intreerede

Prof.dr.ir. W.F. Schaefer houdt op vrijdag 11 juni zijn intreerede aan de faculteit Bouwkunde. Dit gebeurt vanaf 16.00 uur in de Blauwe Zaal van het Auditorium. De titel van de intreerede luidt 'Beheersen & Verbeelden'. De voorzitter is prof.ir. J. Westra.

Promoties

Ir. H.M.W. Verbeek verdedigt op donderdag 10 juni zijn proefschrift en stellingen tegen de bedenkingen van een commissie. Dit gebeurt vanaf 16.00 uur in zaal 4 van het Auditorium. De titel van het proefschrift luidt 'Verification of WF-nets'. Verbeek promoveert aan de faculteit Technologie Management. De promotoren zijn prof.dr.ir. W.M.P. van der Aalst en prof.dr. K.M. van Hee.

Drs. J. Pusch verdedigt op maandag 14 juni zijn proefschrift en stellingen tegen de bedenkingen van een commissie. Dit gebeurt vanaf 16.00 uur in zaal 4 van het Auditorium. De titel van het proefschrift luidt 'Strategies of Preparing Transparent Latices with application to the Synthesis of Transparent Hydrogels for Intraocular Lenses'. Pusch promoveert aan de faculteit Scheikundige Technologie. De promotoren prof.dr. A.M. van Herk en prof.dr.ir. A.L. German.

Mw. S.M. Mallory-Hill B.E.S., M.Arch. verdedigt op maandag 14 juni haar proefschrift en stellingen tegen de bedenkingen van een commissie. Dit gebeurt vanaf 16.00 uur in zaal 5 van het Auditorium. De titel van het proefschrift luidt 'Supporting Strategic Design of Workplace Environments with Case-Based Reasoning'. Mallory-Hill promoveert aan de faculteit Bouwkunde. De promotoren zijn prof.ir. P.G.S. Rutten en prof.dr.ir. B. de Vries.

M. Ivashkov M.Sc. verdedigt op dinsdag 15 juni zijn proefschrift en stellingen tegen de bedenkingen van een commissie. Dit gebeurt vanaf 16.00 uur in zaal 4 van het Auditorium. De titel van het proefschrift luidt 'ACCEL: a Tool for Supporting Concept Generation in the Early Design Phase'. Ivashkov promoveert aan de faculteit Bouwkunde. De promotoren zijn prof.ir. P.G.S. Rutten en prof.dr.ir. B. de Vries.

Ir. M.P.B. Veenman verdedigt op woensdag 16 juni zijn proefschrift en stellingen tegen de bedenkingen van een commissie. Dit gebeurt vanaf 16.00 uur in zaal 4 van het Auditorium. De titel van het proefschrift luidt 'Statistical Analysis of Turbulent Pipe Flow: a Numerical Approach'. Veenman promoveert aan de faculteit Werktuigbouwkunde. De promotoren zijn prof.dr.ir. J.J.H. Brouwers en prof.dr.ir. W. van de Water.

Faculteiten

Technologie Management

Afstudeervoordrachten TBdk

Niels Radder: 'Optimalisering van bestelgroottes in de service parts supply chain van OCE', 15 juni 2004, 10.00 uur, PAV F9.
Bram Versteegen: 'Beheersing van de personeelscapaciteit', 16 juni 2004, 14.30 uur, TU/e.

Studentenleven

Doppio

Damesorgaan, Ontboezemingen uit de schaamstreek

De Eindhovense Studenten Toneel Vereniging Doppio presenteert een speelse theatervoorstelling geïnspireerd op teksten van Eve Ensler (de vaginamonologen), Arne Sierens (Victoria) en anderen. Wat hebben vrouwen met hun vagina? Wat vinden ze ervan? Willen ze er wel over praten? Houden ze er ooit over op als ze eenmaal beginnen? Krijgen ze er ook een andere kijk op? Waardoor wordt hun mening dan gevormd en beïnvloed? Gaat het woord vagina ooit lekker in de mond liggen? Wanneer: 15, 16 en 17 juni, om 20.30 uur. Waar: Plaza Futura, Leenderweg 65, Eindhoven. Reserveren Kaarten à 7,50 euro zijn te reserveren op 040-2946848. Spelers: Nienke van Eijk, Loes Glandorff, Joke van den Kerkhof, Pamela Morris, Wendy van Steenwijk en Rianne Wolters. Regie: Loes Herremans.

Mosaic

Lezing

Op donderdag 10 juni houdt de Eindhovense Multiculturele Studentenvereniging Mosaic een lezing. Het onderwerp van de lezing is: 'Islam: De gekaapte religie'. Wij nodigen iedereen, ongeacht afkomst of religie, van harte uit om op deze lezing aanwezig te zijn. Deelname aan de lezing is geheel gratis en bovendien zal er worden gezorgd voor heerlijke hapjes en drankjes. Het programma voor deze dag ziet er als volgt uit:

17.00 uur Ontvangst
17.30 uur Inleiding
17.35 uur Koran recitatie
17.45 uur Lezing 1, dhr. B. Youyou
18.10 uur Lezing 2, drs. M. Ajouaou
18.35 uur Pauze (gratis hapjes en drankjes)
19.15 uur Lezing 3, drs. I. Bayrak
19.35 uur Discussie en gelegenheid voor vragen
20.30 uur Afsluiting
20.40 uur Einde
De lezing vindt plaats in zaal 5 van het Auditorium.

Studievereniging Of CoUrsE

Symposium VDCM 2004

Op vrijdag 11 juni 2004 vindt in de Blauwe Zaal van het Auditorium het eerste Symposium Value Development in Construction Management (VDCM 2004) plaats ter gelegenheid van de intreerede van prof.dr.ir. Wim F. Schaefer. Het symposium start om 13.15 uur en zal rond 16.45 uur afgerond worden.

Tijdens dit symposium zullen de volgende onderwerpen de revue passeren:
- 'Onderwijsvernieuwing is de voorwaarde voor veranderingen in de Nederlandse bouwsector' door Jan A. Holleman, Stichting KTB;
- 'Rethinking Construction: Cult or Reality' door prof. David Langford, University of Strathclyde, Glasgow;
- 'Das Überleben in einem schrumpfenden Baumarkt in Deutschland' door prof.dr.-Ing. Fritz Berner, Universität Stuttgart;
- 'Risicomanagement bij Mega-projecten' door emeritus prof.ir. Endre Horvat, TU Delft.
Aansluitend zal prof. dr.ir. Wim F. Schaefer omstreeks 16.00 uur zijn intreerede uitspreken.

Alle geïnteresseerden zijn natuurlijk van harte welkom.

Diversen

Vredescentrum

Symposium 'Vooruitblik op vrede in Centraal Afrika'

Vrijdag 11 juni wordt dit symposium, georga-

niseerd door Dusabane in samenwerking met onder meer het Vredescentrum, gehouden van 14.00-18.00 uur in het Stadhuis van Eindhoven. Tien jaar geleden vond in Rwanda een genocide plaats. Deze grote volkerenmoord heeft enorme gevolgen gehad. Hoe zijn de kansen voor een goede ontwikkeling in vrede in Centraal Afrika?

Diverse inleiders zullen het woord voeren, zoals Peter Verlinden, Jeroen Corduener en Alexandra Bilak. In een paneldiscussie kunnen de meningen verder uitgewisseld worden.

Vacatures

Hoogleraar Vastgoedbeheer (V38.484) bij de capaciteitsgroep Stedebouw van de faculteit Bouwkunde, ingaande in het najaar, sluitingsdatum: 01/08/2004, duur: vaste aanstelling voor 0,8 fte, salarisschaal hoogleraar B, meer info: <http://www.bwk.tue.nl/pz>.

Promovendus Evaluation Approaches for Assessing Children's Technologies (V51004) bij de User-Centered Engineering researchgroep van de faculteit Industrial Design, duur: tijdelijk voor vier jaar voor veertig uur per week, salaris: maximaal 1.683 euro bruto per maand, meer info: <http://www.industrialdesign.tue.nl/jobs/researchStaff.php> en www.academictransfer.nl/tue/.

Promovendus Industrial Design in Mixed Reality (V51005) bij de User-Centered Engineering researchgroep van de faculteit Industrial Design, duur: tijdelijk voor vier jaar voor veertig uur per week, salaris: maximaal 1.683 euro bruto per maand, meer info: <http://www.industrialdesign.tue.nl/jobs/researchStaff.php> en www.academictransfer.nl/tue/.

(Advertenties)

IK BEN UW NIEUWE LINUX SURFER

OGD BV.

Ben jij handig met NETWERKEN of PC's: student, gesjeesd of afgestudeerd?

Voor uitdagende automatiseringsprojecten is OGD op zoek naar part-time en full-time medewerkers

OPERATOR ► GROEP ► DELFT

In Delft:	0152628636
In Eindhoven:	0402464055
In Amsterdam:	0204287126
In Utrecht:	0302445355

Mail: info@ogd.nl Internet: www.ogd.nl

OGD Werken en studeren kun je combineren

MMG Medische Middelen Groothandel B.V.

MMG is een internationale medische groothandel gevestigd in Oss. MMG is onderdeel van de OPG Groep, de grootste farmaceutische groothandel in Nederland.

Wij hebben momenteel belangstelling voor een:

.Net Software Engineer/Developer

Functie:

Als .Net Software Engineer maakt u deel uit van de afdeling ICT bij MMG. Deze maakt o.a. maatwerk software voor bedrijfsprocessen en het ontwikkelen van webapplicaties. U neemt deel aan de analyse, ontwerp en implementatie van het migratie proces van Visual Basic naar een .NET omgeving. Er wordt gewerkt op een MSSQL database. U werkt nauw samen met de andere software engineers van MMG.

Uw profiel:

- Relevante HBO diploma (voorkeur HIO)
- Minstens 1 jaar ervaring Visual Studio .NET in een professionele omgeving
- Affiniteit hebben met Visual Basic en MSSQL
- Ervaring met het ontwerpen van web applicaties binnen .Net architectuur
- Ervaring met internet projecten

Uw karakter :

- Professionele en resultaatgerichte instelling
- Pragmatisch en flexibele werkhouding
- Teamspeler

We bieden :

Een uitdagende, afwisselende en verantwoordelijke functie binnen een omgeving die volop ruimte biedt voor eigen initiatief. Binnen MMG heerst een informele werksfeer en een no-nonsense cultuur. Wij bieden een prima arbeidsvoorwaardenpakket, passend bij het niveau van de functie.

Voor meer informatie over MMG en vacatures kunt u terecht op onze site www.mmgonline.nl. Interesse? Stuur dan een brief met C.V. naar:

MMG Medische Middelen Groothandel B.V.

T.a.v. Dhr. M.M.A. van Asperen, personeelsfunctionaris
Grevelingenmeer 19, 5347 JP OSS, tel: 0412 - 692400
E-mail: vacatures@mmg-group.com

Zoeken naar kleine foutjes met

Workflow is de stroom van arbeidshandelingen die door een organisatie gaat. Tegenwoordig ondersteund door computers die de routing van het werk aangeven. Vroeger had je daar de interne post voor, met de postvakjes 'in' en 'uit'. Omdat dossiers moeilijk te splitsen waren, werd één handeling tegelijk verricht. Met computers kun je wel opdelen en verschillende werkzaamheden op hetzelfde moment doen. Dit maakt het traject flexibel, maar ook complex.

Een voorbeeld is een schadeclaim die bij een verzekeringsmaatschappij binnenkomt. Bij de verwerking moet een aantal handelingen worden verricht. Sommige ervan moeten in een vooraf bepaalde volgorde gebeuren. Andere stappen kunnen worden overgeslagen, afhankelijk van de aard van de claim. Dit alles is nauwkeurig vastgelegd.

Medewerkers krijgen via hun computer door wat zij moeten doen in het traject van afhandeling. Iedereen heeft een eigen taak. Het kan gebeuren dat de claim op hetzelfde moment bij verschillende mensen ligt. Bijvoorbeeld bij iemand die de getuigen hoort en een ander die de schade bepaalt. Het is belangrijk dat deze trajecten op zeker moment bijeen komen. Op dit punt moeten ze op elkaar wachten. Dit heet een synchronisatiepunt. Verbeek: "Het is heel vervelend wanneer een schadeclaim ergens in het proces blijft hangen omdat van de ene kant een antwoord komt, maar van de andere kant komt niks. Dan stopt het. Maar je ziet dit niet omdat het zich in computers afspeelt. Als in een systeem met een lopende band iets misgaat, ontstaat ergens een zichtbare ophoping van producten, of je ziet dat een deel stopt. In een computer zie je dat niet".

Workflow management systems/Chris van de Graaf

Een klein foutje met grote gevolgen. Dat is de vrees die bij veel bedrijven leeft die bij het helpen van hun klanten afhankelijk zijn van gecompliceerde computersystemen. Zeker wanneer de oorzaak van de fout verborgen zit in een gedigitaliseerd traject. Dat de kans op fouten bij workflow management systems aanzienlijk is, toonde ir. Eric Verbeek aan met zijn promotieonderzoek, dat hij vandaag, donderdag 10 juni, verdedigt. De oplossing voor de problemen levert hij er overigens gewoon bij.

Er bestaan wel technieken om een tussentijdse rapportage te maken van het verloop van de afhandeling, maar, zo zegt Verbeek: "Die maak je alleen als je al weet dat het ergens kan stokken. Helaas heb je ook zaken die fout kunnen gaan zonder dat je dit hebt voorzien".

Software

Verbeek voerde voor zijn promotie onderzoek uit naar deze workflow management systems (WFMSs). Er zijn tientallen soorten van deze software. Verbeek heeft er aantal onder de loep genomen, zoals Staffware en IBM MQSeries. Hij ontdekte dat Staffware een heel vreemde semantiek heeft. "In de software zit een punt dat is gemaakt voor synchronisatie, maar dit gedraagt zich helemaal niet als zodanig. Trajecten moeten bij elkaar komen voordat ze verder mogen, maar af en toe mag er toch één door, en wacht het systeem niet op de andere. De consultants die van Staffware gebruikmaken, zijn hier niet van op de hoogte, zo vertellen ze ons. Zij denken dus dat alles goed is afgehandeld. Het gevolg kan zijn dat een schadeclaim onterecht wordt goedgekeurd. In principe gaat de hele afhan-

deling dan de mist in, omdat een oordeel wordt geveld terwijl er nog informatie onderweg is. Er zou dus ook nog een tweede uitslag kunnen komen. Dan krijgt de klant eerst bericht dat zijn schadeclaim is toegekend en later krijgt hij nog een mededeling waarin staat dat de claim geweigerd is. Heel pijnlijk voor een verzekeringsmaatschappij. En voor de klant. In het beste geval wordt de tweede brief door een medewerker onderschept, maar omdat iedereen op zijn eigen deelgebied werkt, is het niet ondenkbaar dat het bericht gewoon wordt verzonden", aldus Verbeek.

Of en hoe vaak dit fout gaat, weet de promovendus niet. Bedrijven zijn uiteraard zeer terughoudend met dit soort informatie. "Ik heb mijn onderzoek aan een aantal mensen gestuurd. Ik ben benieuwd wat de reacties zijn. Ik hoor wel van vrienden die in bedrijven met WFMSs werken, dat ze zich wel degelijk kunnen voorstellen dat deze zaken misgaan."

Woflan

Een manier om te ontdekken wat er fout gaat in een workflow-systeem, is het analyseren van een log. "Een WFMS houdt

Wie voelen wil...

Onze zintuigen, we kunnen niet zonder ze, maar we moeten er ook niet al te hoge verwachtingen van hebben. Dat bleek tijdens het symposium Science of the Senses dat studievereniging Protogoras op 3 juni hield in en rond het Auditorium. Het draaide allemaal om de werking van zintuigen en hoe die te verbeteren, of -soms nog interessanter- te bedriegen is.

Daartoe waren achter het Auditorium workshops waar de zintuigen op de proef werden gesteld. Zo is het vreemd om te proeven dat rode en groene limonade dezelfde smaak hebben en geeft het licht van een holografische lamp -een hologram van een gloeilamp, beschenen met echt licht- een spookachtige uitstraling. Maar tijdens de workshops werd de show gestolen door dagvoorzitter prof.dr. Herman Kingma van de Universiteit van Maastricht. Kingma wist met een klein kastje en twee elektroden het publiek aan het wankelen te brengen (zie foto), waar hij als vestibuloog (evenwichtsspecialist) weinig moeite mee had. De vrijwilligers stonden praktisch in de rij voor het experiment, waarbij de proefpersoon met vlakke hand een vochtige elektrode achter elk oor drukt en met de ene voet voor de andere staat. Wie dan ook nog zijn ogen sluit, kan geen weerstand bieden aan de twee milli-ampère die Kingma door de elektroden stuurt. Het voelt alsof een onzichtbare hand je omver duwt en je wordt enigszins duizelig. Kingma: "Je stuurt een stroompje door de evenwichtszenew,

die aan één kant meer geprikkeld wordt dan aan de andere, waardoor voor het gevoel de zwaartekracht lijkt weg te vallen. Je denkt dat je nog staat, maar in feite ben je aan het vallen".

Toegepaste waarde

De truc werkt bij iedereen: stevige jongens gaan onherroepelijk om, dames op hoge hakken stuiten oncharmant in Kingma's hulpvaardig uitgestrekte arm, die fungeert als vangrail. Zelfs met de ogen geopend is het moeilijk om tegenwicht te bieden aan Kingma's elektrische krachten. Met kleine hoofdknikjes geeft hij zijn slachtoffers het laatste kinetische zetje. Kingma: "Je bent als het ware aan het vechten tussen twee zintuigen." Onderhoudend is de proef zeker, maar wat is de toegepaste waarde? "Dit is een eenvoudige uitvoering van een veel verfijnder apparaat waarmee we kinderen kunnen testen op evenwichtsstoornissen. Als je geen evenwichtsorgaan hebt, blijf je namelijk wel staan bij deze prof."/ ●

Een zintuig dat we veel beter kunnen vertrouwen, is de neus. Toch doen we er alles aan om het reukorgaan te misleiden. Tenminste, wel als het aankomt op persoonlijke hygiëne. Helaas zijn deodorant en douche funest voor het seksleven, zo hield de Nijmeegse prof.dr. Ton Smals, emeritus hoogleraar inwendige geneeskunde, zijn publiek voor tijdens zijn lezing over seks en feromonen.

"Waar is de mens in godsnaam mee bezig?", zo vroeg Smals aan een geboeid gehoor. Even ervoor had hij twee dia's getoond van de vrouw; eentje van een volledig behaarde oervrouw en eentje van een moderne, op de volgens de mode voorgeschreven plaatsen geschoren vrouw. "Die oervrouw straalde haar identiteit uit", aldus Smals, "Haar lichaamsbehaaring is zeer geschikt om haar geurstoffen te verspreiden. Kom daar maar eens om bij de moderne vrouw." Want de moderne mens doet zijn best om alle natuurlijke geuren met persoonlijke verzorging weg te werken. Smals toont een diagram met de herkomst van de geuren in parfums en deodorants: een overgroot deel komt uit de anaalklieren van muskusherten en bevers. "Ik weet niet of u die deodorantreclame kent waarbij de oksel wordt gekust, maar eigenlijk drukt daar iemand hartstochtelijk zijn neus in de kont van een bever." Wie zijn geur camoufleert, maskeert eigenlijk zijn seksuele uitstraling, zo betoogt Smals.

"Neem de Russische monnik Raspoetin; hij rook als een wilde beer, maar hij was zeer geliefd bij de vrouwen aan het hof. Zij konden zijn potentie ruiken." Dat de neus en geslachtsorganen meer met elkaar te maken hebben dan je op het eerste gezicht zou zeggen, bewijst het Syndroom van Kallman. "Die mensen

...moet

grote gevolgen

een logbestand bij van alle handelingen. Hieruit zou je kunnen opmaken dat het systeem een ander traject volgt dan het proces zoals dat van tevoren is beschreven. Het is heel interessant of we straks aan de hand van zo'n log kunnen bepalen of alles volgens plan verloopt. We werken hier met een aantal mensen aan, maar het ontwikkelen van die software kost veel tijd."

Sinds een jaar of zeven wordt aan de TU/e een programma ontwikkeld dat in staat is direct fouten in een WFMS op te sporen. De tool heet Woflan; workflow analyser. Dit onderzoek stamt nog uit de tijd dat Verbeek als informaticus werkzaam was aan de faculteit Wiskunde en Informatica, waar hij in 1989 afstudeerde. Na zijn afstuderen deed hij aan deze faculteit gedurende vijf maanden programmeerwerk. Na zijn diensttijd keerde hij er terug als programmeur. Een aantal jaren later ontstond het idee voor Woflan; het belangrijkste onderwerp van zijn promotieonderzoek.

"Een viertal jaren geleden ben ik met professor Wil van der Aalst van Informatica overgestapt naar de faculteit Technologie Management en hebben we het onderzoek naar Woflan met ons meegenomen. De theorie is opgezet door Van der Aalst en ik heb het in een tool gegoten."

Woflan gaat bij het analyseren van een systeem eerst op zoek naar voor de hand liggende problemen, pas daarna voert het complexe berekeningen uit. Dit om tijd te sparen. Woflan is getest op bestaande WFMSs. "We hebben aan de fabrikant van Staffware een complex model gevraagd met daarin een aantal typische fouten. We gingen die fouten eruit halen zonder verdere informatie van Staffware. Die test is heel goed verlopen. Van de zeven fouten hebben we er zes gevonden. Eén is verloren gegaan door de vreemde

semantiek die we ontdekten. We moesten een vertaling maken naar het door ons gebruikte Petri-net (Petri-netten worden wereldwijd gebruikt voor het beschrijven en analyseren van complexe processen - red.). Bij die vertaalslag hebben we aannames gedaan met betrekking tot het gedrag van de software. Hierdoor is één fout verwijderd. Uiteindelijk bleek deze fout overigens ook gemakkelijk op te sporen. We wilden juist niet de semantiek modelleren zoals Staffware die heeft, want dan maskeer je fouten die wij er juist uit wilden halen. Daarom hebben we gekozen voor Petri-net."

Verificatie

De onderzoeker heeft goede contacten gehad met de fabrikanten van workflow-systemen, zegt hij. "Ze waren zeker niet huiverig voor de testen die we op hun systemen hebben uitgevoerd. Wat ze ervan vonden dat we de fouten er zo gemakkelijk uithaalden, weet ik niet. Dat heb ik ze niet gevraagd."

De volgende stap voor Verbeek is te onderzoeken of Woflan geschikt gemaakt kan worden voor de markt. "We bekijken met een bedrijf of we Woflan als verificatietool in een systeem kunnen integreren. Met een druk op de knop draait Woflan dan op de achtergrond mee. Er is zeker interesse voor."

Workflow-processen worden steeds complexer. Ze gaan vaak over meerdere bedrijven en door uitbesteding van werkzaamheden wordt het lastiger de workflow in de gaten te houden. De verschillende bedrijven hebben wel een idee hoe andere het doen, maar exact weten doen ze het niet. De kans op fouten zal daardoor in toekomst alleen maar toenemen, meent Verbeek. / ●

maar ruiken

kunnen niet ruiken en hebben amper ontwikkelde geslachtsorganen. Je kunt ze genezen door ze hormonen te geven." Beren-mannelijke varkens- maken net als de mens het seksferomoon androstenon aan. "Als je het spek van zo'n varken bakt, ruik je een liederlijke geur", aldus Smals. "Het hormoon is ook ingeblikt verkrijgbaar zodat varkenshouders kunnen zien of een zeug tochtig is. Als die het spul ruikt, begint ze namelijk onbedaarlijk te trillen. Truffels ruiken hetzelfde; vandaar dat ze zeugen gebruiken om deze op te sporen."

De pil

Ook mensen zijn gevoelig voor androstenon, doceert Smals. Hij haalt een proef aan uit 1978, waarbij stoelen in een theater werden besproeid met het spul. "Die stoelen werden bijna allemaal bezet door vrouwen." Zo'n stoel straalt ook rust uit voor vrouwen; vrouwen worden namelijk minder agressief van androstenon. Vrouwen zelf verspreiden ook feromonen, maar doen dat veel minder als ze aan de pil zijn, zo laat Smals zien op een diagram. "Een vrouw die de pil gebruikt, is eigenlijk geen vrouw." Dat vrouwen tijdens de bruiloft en sommige islamitische vrouwen gesluierd door het leven gaan, is volgens Smals dan ook niet om het mannelijk oog niet op ideeën te brengen,

Een toren stapelen met een prismabril op viel niet mee.

maar om de neus te beteugelen. Vandaar ook dat de oorspronkelijke inwoners van Afrika met hun brede neusgaten ook beter in staat zijn om feromonen uit de warme lucht te filteren. In dat opzicht is Michael Jackson dus echt Wacko Jacko volgens Smals: "Wie zijn neus schendt, schendt meer dan zijn aangezicht." / ●

Foto's: Bart van Overbeek

Onderzoek in het kort

Lezingenavond NanoNed

De vereniging voor Eindhovense Natuurkundige Ingenieurs (VENI) houdt op woensdag 16 juni vanaf 19.15 uur een lezing over nanotechnologie in Nederland. Dit gebeurt in collegezaal 5 van het Auditorium. Prof.dr. Huub Salemink (TU/e), bestuurslid van NanoNed en voorzitter van het center for NanoMaterials (cNM) aan de TU/e, zal spreken over nanotechnologie in algemene zin. Ook zal hij de doelstellingen, projecten en toepassingen in het recentelijk goedgekeurde investeringsprogramma van NanoNed presenteren. Prof.dr. Jan van Ruitenbeek, leider van de groep Atomic and Molecular Conductors aan de Universiteit Leiden, zal ingaan op elektrische geleiding op moleculaire schaal. Ruitenbeeks groep houdt zich bezig met de transporteigenschappen van elektronen in contacten tussen individuele atomen en moleculen en ketens van atomen. Het uiteindelijke doel is het maken van schakelingen waarin individuele atomen en moleculen de functionele bouwstenen vormen. Meer informatie is te vinden op www.veni.nl.

Spinozapremies 2004 toegekend

De NWO-Spinozapremie 2004, beter bekend als de 'Nederlandse Nobelprijs', is afgelopen maandag voor de tiende keer toegekend aan vier toponderzoekers. De prijs is goed voor anderhalf miljoen euro per winnaar. De laureaten zijn: prof.dr. Ben Feringa (chemicus, Rijksuniversiteit Groningen), de uitvinder van de eerste door licht aangedreven moleculaire motor en bouwer van uiterst selectieve katalysatoren; prof.dr. Rien van IJzendoorn (pedagoog, Universiteit Leiden), hij onderbouwde de theorie over het hechten van kinderen aan opvoeders; prof.dr. Michiel van der Klis (sterrenkundige, Universiteit van Amsterdam), hij ontdekte als eerste een röntgenster die vierhonderd maal per seconde om zijn as draait. Het bestaan van zo'n ster was zestien jaar eerder voorspeld, maar nog nooit bewezen. Prof.dr.ir. Jaap Sinninghe Damsté (aardwetenschapper aan het Koninklijk Nederlands Instituut voor Onderzoek der Zee en aan de Universiteit Utrecht) won de premie voor zijn onderzoek met chemische fossielen en het herschrijven van theorieën over koolstofkringloop en zwavelcyclus. De uitreiking van het geld en het Spinozabeeldje vindt op 3 november plaats.

Vrouwen over biotechnologie

'Factor xx' is de titel van het boek dat prof.dr. Klasien Horstman, Socrateshoogleraar aan de faculteit Technologie Management van de TU/e, schreef met Marli Huijjer, die de Opzij-leerstoel aan de Universiteit Maastricht bekleedt. Het boek bevat interviews met veertien vrouwen over biotechnologie, genetica en voortplanting. Onder de geïnterviewden bevindt zich ook dr. Carlijn Bouten, universitair hoofddocente tissue engineering aan de faculteit Biomedische Technologie van de TU/e. 'Factor XX' wordt uitgegeven door Uitgeverij Boom

Industrieel, flexibel en demontabel bouwen beter voor het milieu

Industrieel, flexibel en demontabel bouwen, oftewel IFD, heeft veel voordelen. Het kan snel woonruimte opleveren die is aangepast op de wensen van de bewoner. Bestaande woningen kunnen worden aangepast via het systeem, dat ook nog eens minder milieubelastend is. Ir. Haico van Nunen verricht aan de faculteit Bouwkunde twee dagen per week promotieonderzoek naar optimalisatie van het IFD-flatbouwsysteem.

De overige drie dagen besteedt Van Nunen aan onderzoeksprojecten bij Bouwhulp BV. Van Nunen hoopt volgend jaar te promoveren op onderzoek naar de milieubelasting van IFD. "Daarvoor bestaan al rekenprogramma's die kijken naar vijf tot twaalf aspecten zoals broeikaseffect en verzuring, maar die zijn vooral gericht op de industrie. Mijn onderzoek is gericht op de bouw en dan vooral de levensduur van materialen." IFD-bouw kan het hoofd bieden aan de woningnood omdat de principes ook zijn toe te passen op bestaande bouw, zoals portiek- en galerijflats. Van Nunen: "Na de oorlog heeft er veel systeembouw plaatsgevonden, er is dus een voorraad beschikbaar."

De milieubelasting van IFD-bouw laat zich lastig berekenen vanwege het flexibele en demontabele karakter. "Een keuken kan bijvoorbeeld best twintig jaar meegaan, maar misschien wordt hij al na tien jaar vervangen", zegt Van Nunen. Wel staat vast dat IFD minder schadelijk is voor het milieu dan traditionele bouwmethodes. "Neem een gemetselde binnenwand. Als je die wilt verwijderen, moet je gaan hakken en breken; het resultaat is niet herbruikbaar.

Tussenwanden van plaatwerk zoals die bij IFD worden gebruikt, zijn dat wel."

Op het TU/e-terrein staat een demogebouw waarin de principes van IFD-bouw zijn toegepast, maar dat project ligt voorlopig stil. Fusies tussen de betrokken bouwbedrijven en een tegenvallende economie zorgden ervoor dat onderzoek op een lager pitje kwam te staan, aldus Van Nunen.

Het Programma Demonstratieprojecten IFD is een initiatief van de ministeries van VROM en Economische Zaken en wordt gerealiseerd in samenwerking met bedrijven uit de bouwwereld.

Of een project IFD is, valt te controleren met een checklist die te bekijken is op www.ifd.nl. Zo is een project industrieel als meer dan tachtig procent van het systeem -tijd, materiaal, kosten- in de fabriek wordt geproduceerd, volgens een beheersbaar en seriematig productieproces, en er fabrieksgarantie wordt geboden. Flexibel is het systeem als het veel ontwerprijheid biedt, zowel permanent als tijdelijk is te gebruiken en makkelijk is aan te passen. Tenslotte moet het geheel eenvoudig te demonteren zijn, waarbij alle onderdelen herbruikbaar zijn. Bekende voorbeelden van IFD-bouw zijn het ABN Amro-kantoor in de Amsterdamse Foppingadreef -dat naast het hoofdkantoor van de bank is gebouwd- en het Fortis Amev-kantoor in Utrecht.

De IFD-checklist lijkt een ijzeren maatstaf, maar projecten die voor honderd procent IFD zijn, bestaan niet, aldus Van Nunen. "Dat is lastig, want ieder project benadert het concept weer anders." / ●

Het Nederlandse bedrijfsleven onderzoekt flink. Maar welke bedragen besteden de multinationals nu werkelijk aan research and development? Goede vraag. Het verkrijgen van de R&D-cijfers van de grote bedrijven over de laatste decennia is namelijk geen pretje. Sterker nog: het is vrijwel onmogelijk voor wie niet de tijd heeft dagenlang met zijn neus in oude jaarverslagen te zitten. "Het blijkt niet mogelijk om alle door jou gevraagde cijfers te achterhalen", schrijft een woordvoerder van Unilever. "Dat heeft te maken met het feit dat onze organisatie sterk gedecentraliseerd is, en met de rapportelijnen." Andere multinationals

vertonen soortgelijke reacties. Vreemd, want voor het adequaat besturen van een multinational lijken het toch essentiële gegevens.

De grote vraag: verdwijnt de R&D van de grote Nederlandse bedrijven langzaam naar het buitenland? Dergelijke geruchten gonzen al tijden door de media, maar volgens de cijfers die het Technisch Weekblad onlangs publiceerde, valt het allemaal wel mee. 'Industriële R&D niet in het geding', kopte het blad. De cijfers vertonen een kleine daling van R&D-uitgaven, maar de oorzaak daarvan kan volgens het Technisch Weekblad ook de slechte conjunctuur zijn.

De leegloop

Bedrijfsresearch/Rik Kuiper
Illustratie/David Ernst

De productie was al weg, nu dreigen ook de onderzoekslaboratoria van de multinationals naar het buitenland te verhuizen. Berusten deze verhalen op waarheid, of zijn het slecht gefundeerde geruchten? Cursor maakte een rondje langs de labs.

Prof.dr. Emmo Meijer, chief technology officer van DSM en deeltijdhoogleraar bij de TU/e-faculteit Scheikundige Technologie, benadrukt dat zijn bedrijf de onderzoeksactiviteiten wereldwijd juist uitbreidt. "Ons onderzoek transformeert van bulkchemie naar hoogwaardige technologie. Als we zouden stilzitten, had DSM nu nog in de mijnen gezeten. Nu doen we bijvoorbeeld veel in de biotechnologie." Maar waarom neemt het aantal onderzoeksarbeidsplaatsen van DSM in Nederland dan toch af? Meijer: "In Geleen zijn onlangs ongeveer honderd onderzoekers meegegaan bij de verkoop van de petrochemietak aan het bedrijf Sabic. Die onderzoekers blijven gewoon in Nederland. Dat heeft niets te maken met het terugtrekken van R&D". Ondertussen koopt DSM nieuwe labs aan, bijvoorbeeld in Zwitserland. "We opereren wereldwijd, maar houden altijd affiniteit met Nederland. We zijn hier groot geworden en zijn gehecht aan de Nederlandse kennisinfrastructuur. Zo hebben we bijvoorbeeld ruim veertig parttime medewerkers aan Nederlandse universiteiten, we doen mee in tientallen projecten en in de Technologische Top-instituten. We zijn hier echt niet zomaar weg."

Ook dr. Jan Maat van Unilever Research & Development in Vlaardingen, dat volgens de cijfers van het Technisch Weekblad de laatste jaren gegroeid is, betoogt dat zijn bedrijf niet zo snel R&D zal terugtrekken uit Nederland. Het Unilever Health Institute is in korte tijd zelfs uitgebreid van twintig naar honderdtwintig medewerkers. "Lage lonen zijn voor research niet altijd de belangrijkste drijfveer. Er is vooral kwaliteit nodig", aldus Maat. Toch speelt ook een groot deel van de Unilever-research zich behalve in de moederlanden Nederland en Groot-Brittannië-inmiddels af in Shanghai en

India. "Het aantal mensen met een goede opleiding neemt daar toe. We zullen die labs ook zeker niet artificieel klein houden. We consolideren het onderzoek in Nederland en doen de uitbreidingen in het buitenland."

Geleidelijke afkalving

Prof.dr. Alfred Kleinknecht, hoogleraar innovatie-economie aan de TU Delft, is sceptischer. Bedrijven trekken wel degelijk R&D terug uit Nederland, meent hij. "Lucent Technology heeft de boel gesloten. Die doen alleen een deel van de productie nog hier. Daar maak ik me zorgen over. Als de verouderde productie naar Oost-Europa gaat, moeten we daar alleen maar blij mee zijn. Maar verkast veel hoogwaardige kennis, dan hebben we een probleem."

De Delftse hoogleraar meent dat het probleem niet zichtbaar wordt door cijfers van de laatste paar jaar te vergelijken. "Er is een heel geleidelijke afkalving: onze productiviteit stijgt minder dan gemiddeld in Europa. Nederland stond dertig jaar geleden in de wereldtop. Laat je elk jaar een procent liggen, dan eindig je in de middenmoot."

Bij de zoektocht naar een geschikte locatie voor nieuwe onderzoekslabs slaan bedrijven Nederland dus over. Liever Singapore, Hong Kong of Bangalore dan Amsterdam of Zwolle. Volgens Kleinknecht kunnen we voor de komende tijd een geleidelijke achteruitgang verwachten. "Wanneer de bestaande productielijnen in Nederland op den duur verouderen of verdwijnen, verdwijnt de bijbehorende research ook."

Als oorzaak van het vertrek uit Nederland vermoedt Kleinknecht het gebrek aan voldoende innovatieve clusters, 'regio's waar het gebeurt'. Daarnaast beperkt het tekort aan bèta's de aantrekkelijkheid van Nederland. "In de R&D-banen in Neder-

Bedrijfs-R&D in Nederland Bron: Technisch Weekblad, 2004	Uitgaven aan R&D in Nederland in miljoenen euro's (de R&D-uitgaven in Nederland als percentage van wereldwijde R&D-uitgaven.)				
	2003	2002	2001	2000	1999
Philips, Eindhoven	1000 (38%)	1050	1103	1045	1020
Akzo Nobel, Arnhem	291 (33%)	286			
ASML, Veldhoven	252 (82%)	267	286	269	234
Shell, Amsterdam/Rijswijk	249 (63%)	298	215	157	171
DSM, Geleen/Delft	180 (67%)	195	204	210	
Unilever, Vlaardingen	172 (14%)	149	118	114	109
Océ, Venlo	140 (65%)	140	135	114	109
Stork, Naarden	71 (96%)	32	24	59	59
Thales, Hengelo	69 (% niet bekend)	84	83	87	103
Corus Technology, IJmuiden	66 (70%)	69	64	55	53

Nederland maakt zich op voor nieuw jargon in innovatieland: sleutelgebieden. Bedrijven, kennisinstellingen en overheden hebben een brief ontvangen van het Innovatieplatform, dat wil inventariseren wat zij bijdragen aan bepaalde sleutelgebieden in de kennis-economie. De Delftse hoogleraar en lid van het Innovatieplatform Margot Weijnen verweert zich tegen de kritiek die er nu al is op het initiatief.

Wat zijn sleutelgebieden eigenlijk?

Dat zijn economische clusters die drijven op hoogwaardige kennis. Nederland heeft al veel van die sleutelgebieden. Denk aan de voedingsindustrie, snijbloemen, baggeren en creative industries. Daar hebben bedrijven, kennisinstellingen en overheden elkaar duidelijk gevonden en is synergie bereikt. Maar op veel andere terreinen heeft de aanwezige kennis de weg naar de markt nog altijd niet gevonden. Daarom willen we de bestaande sleutelgebieden goed in kaart brengen en kijken wat de succesfactoren zijn.

Het gaat dus om het inventariseren van bestaande sterktes van de kennis-economie. Is dat niet vragen naar de bekende weg?

Het Innovatieplatform probeert met de sleutelgebieden-aanpak succesvolle vormen van samenwerking een steuntje in de rug geven. We willen van de partijen weten waar het aan schort. Missen ze een bepaalde facilitering, zijn er belemmerende regels? Het Innovatieplatform wil helpen bij het opruimen van obstakels. Daarbij willen we maatwerk leveren. Het gaat er ook om te laten zien dat je trots bent op wat je allemaal aan kwaliteit en slagkracht in huis hebt. Alleen al de erkenning dat je een sleutelgebied bent dat actief wordt gepromoot, is ontzettend belangrijk. Dat creëert elan en een aanzuigende werking.

Er is nu al de nodige kritiek op de bureaucratie die dit straks gaat opleveren. Hoe verwerk je straks tienduizenden tips en klachten?

Er is inderdaad een risico dat we de zondvloed over ons afroepen. We hebben er

geen bureau voor ingehuurd, maar ik denk dat de betrokken ministeries zonodig graag capaciteit leveren. Maar we willen geen ellenlange verhalen. Als er dikke pakketten papier komen, sturen we die terug. Er is een format voor een beknopt verhaal, zonder knellend keurslijf. De partijen bepalen zelf hoe ze hun sleutelgebieden afbakenen. De reacties moeten voor 1 augustus binnen zijn. De meest aansprekende inzenders worden in augustus al uitgenodigd voor een gesprek.

Wat is het verschil tussen sleutelgebieden en de bekende speerpunten ict, bio- en nanotechnologie?

Die speerpunten hebben andere landen ook. Ze zijn belangrijk, maar de vraag is hoe je je als land kunt onderscheiden. Bovendien spelen cultuurgebonden factoren een grote rol om van nieuwe technologie tot innovatieve en bloeiende bedrijvigheid te komen. Daarom heeft het innovatiebeleid, en dus ook de sleutelgebieden, veel meer een nationaal of zelfs

regionaal stempel.

Natuurlijk is technologie wel belangrijk voor veel sleutelgebieden, maar bij innovatie gaat het ook om sociaal-wetenschappelijke kennis, marktkennis, onderhandelen en internationale samenwerking. Zo'n cluster moet open en offensief zijn.

Het is leuk dat Nederland zich wil onderscheiden, maar zou het innovatiebeleid niet meer in Europees perspectief geplaatst moeten worden?

De kennisinfrastructuur moet je inderdaad Europees organiseren, omdat de kennis waaruit onze innovatieve bedrijvigheid moet voortkomen, internationaal aan de kwaliteitsmaat moet zijn. En omdat we in staat moeten zijn elders gegenereerde kennis te absorberen. Dat betekent niet dat je het innovatiebeleid ook Europees moet organiseren. Het is wel zo dat regio's steeds belangrijker worden in het nationale innovatiesysteem, en die regio's houden uiteraard niet op bij de landsgrenzen. Natuurlijk

INNOVATIEPLATFORM OP ZOEK

van het lab

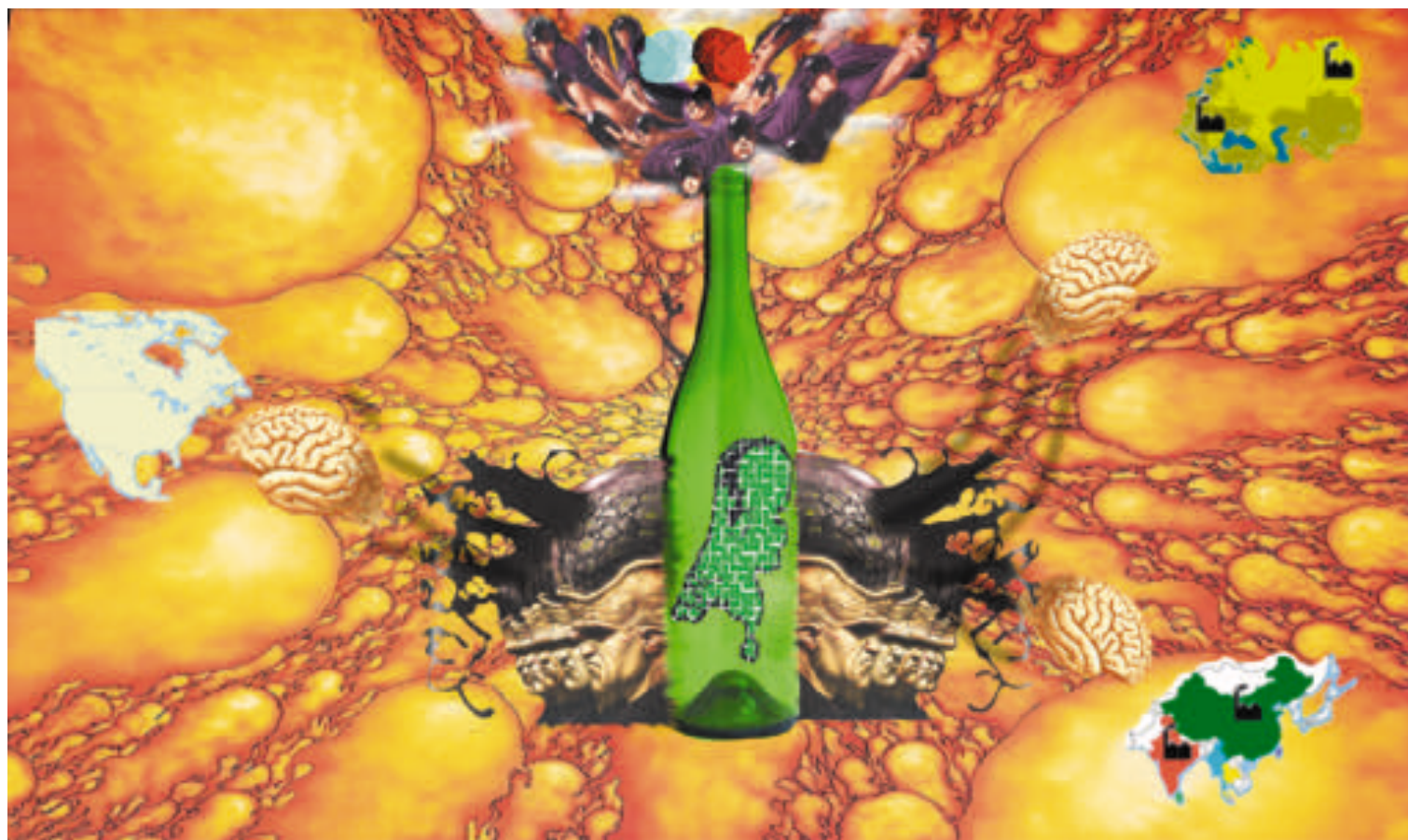
land zitten veel Aziaten en Oost-Europeanen. En het wordt erger, want de laatste decennia is alleen maar bezuinigd op onderwijs - van basisschool tot universiteit is een verschraving opgetreden. In 1980 lag het percentage van het nationaal inkomen dat aan onderwijs werd uitgegeven nog boven de zeven procent, nu ligt het onder de vijf procent."

Start-ups

Ook Philips, de grootste R&D-speler in Nederland met bijna achtduizend arbeidsplaatsen, kiest bij nieuwe R&D vaak voor het buitenland: West-Europa, maar ook India of China. Ir. Gerard Jacobs van Philips: "We zijn een internationaal bedrijf en investeren in regio's waar R&D aantrekkelijk is en op plekken waar onze klanten zitten. We zetten niet alleen een verkoopkantoor in het buitenland neer - er hoort ook R&D bij". Jacobs benadrukt dat zijn bedrijf óók in Nederland investeert, bijvoorbeeld de ruim vijfhonderd miljoen euro in de High Tech Campus, die meer dan honderd hectare groot moet worden. "Het wordt een 'region of excellence' voor R&D-activiteiten. Daar profiteert niet alleen Philips van: we werken aan een open innovatieprogramma, een broedplaats voor internationale bedrijven en nieuwe initiatieven."

Toch is het niet ideaal hier in Nederland. De overheid mag het bedrijfs onderzoek wel wat meer stimuleren, vindt Jacobs. Door aanleg van goede infrastructuur bijvoorbeeld, want de bedrijvige regio's moeten goed bereikbaar zijn. "Gelukkig staat de regio Eindhoven als brainport vermeld in de nieuwe 'Nota Ruimte'. Maar dat is pas het begin. Vervolgens moet de overheid gunstige condities scheppen voor bedrijven om zich daar te vestigen. Kenniswerkers moeten Nederland makkelijk binnen kunnen komen. Dan moet Den Haag niet zeggen: dat is moeilijk want we hebben nu een strikt asielbeleid."

Emmo Meijer ziet nog een oorzaak: er is in Nederland te weinig nieuwe innovatieve bedrijvigheid. "Was die er wel, dan zouden we meer nieuwe R&D in Nederland ontwikkelen", aldus de TU/hoogleraar. "De kennisbasis in Nederland is uitstekend, maar we doen er te weinig mee. Startende bedrijven die na een paar jaar meer dan twee man in dienst hebben, zijn in Nederland zeldzaam. Vergelijk dat

met Duitsland, Groot-Brittannië en de Verenigde Staten: het is een wereld van verschil."

Maar hoe komt dat dan? Ook Meijer meent dat de overheid de omstandigheden voor ondernemers kan verbeteren. "Kijk naar Frankrijk, waar de overheid heeft voorkomen dat een Frans-Duits bedrijf in Zwitserse handen kwam. Daar ben ik geen voorstander van, maar het geeft aan dat ze in zulke landen de nationale bedrijven koesteren. In Nederland is dat niet zo, wij willen alleen de marktwerking stimuleren."

De R&D-baas van DSM meent dat het Rijk vooral de start-ups beter moet stimuleren, zodat een onderzoeksinspanning het beginnende bedrijf niet meteen de kop kost. En daarnaast mag R&D in Nederland fiscaal wat interessanter en overzichtelijker. "Bij Senter bestaat een woud van subsidies, waar ik zelfs in mijn functie geen zicht op heb. Iedereen wordt daar gek van."

Volgens Jan Maat van Unilever gaat het de goede kant op, nu de overheid via het Innovatieplatform eindelijk aandacht besteedt aan innovatie. "Maar we moeten

nog wachten op de daden. Het is evolutie, geen revolutie." Maat meent dat Nederland keuzes moet durven maken. "We moeten de kennisinfrastructuur concentreren rond Centers of Excellence." Hij wil geen verdeel-en-heers-politiek, maar ziet liever dat Nederland de onderzoeksspeerpunten centraal bepaalt. "Laat ons land zich concentreren op de onderwerpen waar we traditioneel goed in zijn: voor Unilever betekent dat voeding, maar Nederland is ook goed in micro-elektronica, oncologie en logistiek. Daarin moeten we richtinggevend proberen te zijn."

Hoogleraar Kleinknecht ziet dat niet zo zitten. "Bij het kiezen van zwaartepunten kom je snel in een politiek spel terecht. Kijk maar naar het verleden. Veel projecten waar de overheid achter zat, zijn faliekant mislukt. Neem de Concorde in Frankrijk en Engeland. Dat was een miljardenstrop met gemeenschapsgeld." De econoom vreest dat bij het kiezen van speerpunten de machtigste lobby's altijd aan het langste eind trekken. "En dat zijn niet per definitie de meeste veelbelovende initiatieven. Er kan een bedrijf zijn dat

ergens in een garage uitvindingen doet, maar als dat bedrijf geen zware lobby heeft, heeft het geen invloed in Den Haag. Het is waarschijnlijk dat de grote bedrijven dan de subsidies naar zich toe trekken."

Kleinknecht vindt dat het in Nederland ontbreekt aan visie. "Van het Innovatieplatform heb ik nog niet veel gezien. Wat ontbreekt, is een goede analyse van de situatie: wat is het probleem, wat zijn de symptomen, wat zijn de achtergronden en hoe liggen de causale verbanden? Daarna kun je pas beleid ontwikkelen. Wie zonder gedegen analyses in het wilde weg beleid ontwikkelt, heeft kans zich te gedragen als een arts die tegen een kuchende longkankerpatiënt zegt: 'koop maar hoestbonbons, dan zal het met dat kuchje wel meevallen'." / ●

NAAR SLEUTELS VAN INNOVATIE

wil het Innovatieplatform de expertise ten aanzien van sleutelgebieden graag met Europa delen en zouden we ook graag sleutelgebieden in Europese netwerken zien ontstaan.

Maar je kunt het nationale belang niet ontkennen. Als je het over innovatie hebt, gaat het over het commercieel exploiteren van kennis. Daar wil je als land van profiteren. Je wilt bedrijvigheid aantrekken en stimuleren. Daar zijn we niet zo goed in. We moeten er dus achter zien te komen waarom het in die sleutelgebieden dan wel lukt.

In de Kamer wil een meerderheid af van het subsidiëren van specifieke sectoren, en overgaan op algemene belastingvoordelen voor innoverende en zich hier vestigende bedrijven. Hoe denkt u daarover?

Er moet een balans zijn tussen algemeen en specifiek beleid. Ik vind een paar jaar belastingvrijstelling voor startende innovatieve bedrijven wel een interessant idee. We hebben relatief weinig highche-starters in Nederland. De vraag is of je er

met zo'n maatregel meer van de grond krijgt, maar het lijkt een experiment waard. Tegelijk moet je ook maatwerk kunnen leveren. Niet met warme subsidiepoten. Dat is de dood in de pot. Als je zo'n succesvol cluster verschrikkelijk in de watten gaat leggen, gaat alle initiatief verloren.

Voert Europa geen achterhoedegevecht, als je ziet hoe China en India in opmars zijn?

Ik ben onlangs in Bangalore in India geweest, en was diep onder de indruk. Het is het nieuwe Siliconvalley, maar dan groter. Europa heeft in potentie veel sterkte, maar we hebben geen wederopbouw-drive meer. Misschien is het de natuurlijke cyclus. Je maakt perioden van destructie en wederopbouw door. Op de top van zo'n welvaartspeik gaan ook steeds meer andere waarden een rol spelen. Mensen zijn niet uitsluitend geïnteresseerd in materieel gewin. Als ik terugkom uit Azië heb ik altijd het gevoel dat iedereen hier in Europa zit te slapen.

De mens is er toch niet voor de economie, maar andersom?

Jawel, maar stilstand is achteruitgang. Heel veel van onze economische activiteiten zal naar die lagelonenlanden verdwijnen. Wij moeten het van kennisintensieve productie hebben, waarbij de arbeidskosten niet van doorslaggevend belang zijn. We moeten dus creatieve mensen aantrekken, met hoogwaardige kennis. Die komen naar Europa en Nederland wanneer het hier prettig wonen is: schone en veilige steden met cultuur en gezondheidszorg van topkwaliteit en prachtige natuur in de omgeving. Ook daar kan de wetenschap bij helpen. Alleen maar aandacht voor de economie is dus te eenzijdig.

Hoort bij die kwaliteit van leven niet ook voldoende vrije tijd? Minister Brinkhorst wil die juist beperken.

Zeker, maar dat moet wel betaalbaar zijn.

Foto: Hans Stakelbeek

Als de bedrijvigheid wegtrekt en de jonge mensen volgen, blijven

we achter met een vergrijzend en kwijnend continent. Vrije tijd is mooi, maar we willen vooral dat mensen hun tijd kunnen inzetten voor iets waar ze echt voor willen gaan. Met de sleutelgebieden wil het Innovatieplatform laten zien dat talent wel degelijk kan gedijen in ons land en dat er ruimte is om ambities te ontplooiën. (HOP) / ●

Casa Nostra

Zoek in een dikke encyclopedie het begrip studentenhuus op; waarschijnlijk volgt dan een vrij letterlijke omschrijving van De Druppel aan de Jan Tooropstraat.

Misschien zelfs met directe referentie aan unit 37/39. Deze twee gangen, die samen achttien man/vrouw huisvesten, vormen waarschijnlijk hét ultieme stereotype studentenhuus. Ontvangst is in de huiskamer:

de kerstboom met kluit staat nog steeds naalden te doneren aan de bank eronder.

Bas Koenen, zevendejaars BMT, kijkt Schilp wantrouwend aan als hij een glas water wil. De rest krijgt bav'jes. De twee is tenslotte in de klok geweest. Eenmaal in de woonkamer deelt Bas taart uit. Hij is jarig. De vraag hoe oud hij is geworden, wordt met gelach van zijn huisgenoten beantwoord. Ach, zijn trotse buikje en kalende achterhoofd zeggen genoeg...

Vanavond, als hij met een barbecue zijn verjaardag viert, hoopt hij van zijn huisgenoten een mooi cadeau te krijgen. Het liefst kreeg hij een kijkavond. Gezellig mensen over de vloer, ze een beetje uithoren en hier en daar wat afzeiken en dan zeggen dat er helemaal geen kamer vrij is. Niets menselijks is studenten vreemd.

Bas is niet de enige die een ongewone verjaardagswens heeft. Bram van As, TOIO (tweejarige ontwerper in opleiding) bij Scheikunde, wil graag een huisbaby. Hijzelf wil er dan wel eens in de achttien dagen voor zorgen. Sander Put, zesdejaars Bouwkunde, valt hem bij. Zo'n extra paar handen kan wonderen doen in de huishouding. Maar om zich er niet al te verantwoordelijk voor te voelen, staat

Bram er niet om te springen hem zelf te verwekken. Anna Provoost, tweedejaars Scheikunde en huisjongste, maakte een spetterende entree bij haar verhuizing door een knuffel en een hartje voor Bas' deur te leggen. Misschien dat zij samen voor een flatbaby kunnen zorgen? Bram kijkt niet blij: "Dat zou een heel irritante baby worden".

Dit huus biedt vrijwel alles wat nodig is om met achttien man comfortabel te kunnen leven. Vanuit één van de forse, flink doorgezeten banken in de woonkamer wijst Bram trots op de grote koelkast/tv-meubel, waar naar eigen zeggen tien kratjes in passen. Nu is ie echter leeg. Blijkbaar betreft het een theoretische grootte.

Koken en eten gebeurt boven, in de tweede woonkamer. Want uiteraard wordt er gezamenlijk gegeten. Hoewel zelden met achttien man. Maar voor tien man pasta koken is ook al een hele klus. Barbecue is het toverwoord. Bram is al aan zijn derde toe deze week. Maar het beste van alles: een eigen feestruimte onder het huus. Pink Panther ziet toe op de orde.

In navolging van de spotjes van Achmea zouden wij dit huus TU/poort willen noemen: een

aantal mannelijke studenten met rare fantasieën, genoeg voetballiefhebbers, tenminste één vrouw die alles doet voor alcohol, en een significante groep die zich afzijdig houdt van het geheel. Een goede afspiegeling van de dagelijkse werkelijkheid.

Tekst: Marten Witkamp en Wouter Schilpzand.

Foto's: Bart van Overbeeke

De Druppel

Percussie met pa en ma

Als je kind studievertraging oploopt omdat het vijftien uur per week spendeert aan nevenactiviteiten, wil je als ouder wel eens weten hoe dat komt. Dat was althans de redenering die het bestuur van Integrand volgde. De bevorderaars van de bedrijfsvaardigheden van studenten nodigden hun ouders uit voor een kennismakingsdag, met een rondleiding en afkortingenquiz. Aan het eind van de middag was er workshop authentiek Afrikaans trommelen, gegeven door Jo Koreman, gegeven door Jo Koreman, die speciaal was overgekomen uit Landgraaf. Bevrijd van ringen en horloges -slecht voor de

trommelvliezen- gingen ouders en kinderen helemaal los op de djembes, af en toe met zachte 'g' gecorrigeerd door Koreman.

"Het was een groot succes", aldus Integrand-bestuurslid Floor Lambers (BMT). "Het klikte goed tussen de ouders en ze vonden het leuk om de personen te zien waar je het altijd over hebt."

Op de foto v.l.n.r. Hetty van der Pennen (Bouwkunde), Ria van de Ven (moeder van Bedrijfskunde student Marijn, niet op de foto) en Marieke Hoffman (Technische Bedrijfskunde).

Foto: Bart van Overbeeke

Effe zeuren

/Fred Steutel

We kennen die plaatjes allemaal: universiteitsbestuurders die beleefd en onderdanig zitten te luisteren naar een bewinds-persoon van OC&W die komt uitleggen hoe het had gemoeten. De sprekende persoon weet van universiteitszaken veel minder dan de luisteraars, maar gaat wel over het geld; luisteren dus. In spiegelbeeld zie je dit terug bij de ambtenaren van OC&W: lager opgeleid dan universiteitspersoneel, maar een grotere mond en een hoger salaris. Doctorandussen in salarisschaal 13, 14 of hoger zijn bij OC&W geen uitzondering en ze hebben allemaal de pest aan het hoger onderwijs. Aan de universiteiten zitten gepromoveerde docenten vaak levenslang in schaal 11 of 12, begaafde UD's worden geen UHD en begaafde UHD's worden geen hoogleraar. Terwijl bij OC&W vrijwel alle interessante vacatures intern worden vervuld, laat men hier liever zijn beste mensen naar elders vertrekken.

Inmiddels zijn onder druk van OC&W ook de universiteiten tot op het bot gebureaucratiseerd; elke stap wordt ambtelijk begeleid en elk idee moet in een kader passen. Alle initiatieven verzanden in een regelwoestijn, zoals nu weer het hoog opgespelde Sectorplan. Er is een enorm papieren bouwwerk opgezet, er moet 210 miljoen euro op tafel komen voor er

verder gepraat kan worden, en blijkens Cursor 34 schieten de plannen juridisch te kort. Je zou toch ook via informeel overleg tot samenwerking en een verdeling van onderzoeksgebieden moeten kunnen komen. Het probleem lijkt dat iedereen iedereen wantrouwt. Net als de landen van de EU is het ook bij de universiteiten ieder voor zich en niemand voor ons allen. Al in de tijd van de voorwaardelijke financiering, die alleen de ouderen zich herinneren, probeerde de ene universiteit de andere onderzoekstijd te ontfutselen. Dat was lachen bij OC&W.

Door de verdeeldheid bij de universiteiten hebben de OC&W-ambtenaren de macht -ministers komen en gaan, maar de ambtenaren blijven zitten. Ik denk niet dat mevrouw Van der Hoeven de Zoetermeerse augiasstal zal kunnen uitmesten; daar lijkt een ware Hercules voor nodig: Augias had (ook) drieduizend runderen.

Voordat Hercules verschijnt, zullen de universiteiten zelf wakker moeten worden.

GEERT en BEERT

door Ruben Libgott
www.geertenbeert.nl

